

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba
2050. — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENE

Ž nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Saraievo št. 7565;
Zagreb št. 39.011;
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva b. telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen
ponedeljka in dneva po prazniku

Zlo rodi zlo

Negotovost sedanjega svetovnega političnega položaja, ko nihče ne ve ali bo Nemčija še plačevala naprej vojno odškodnino ali ne, Amerika pa neizprosno zahteva od zaveznikov odplačevanja njihovih vojnih dolgov, na drugi strani pa Francija načeloma ne odjenja od zahteve po vojni odškodnini, izvira med drugim tudi iz tega, ker nihče ne ve, kako se bo obrnil notranji politični kurz v Nemčiji. Da je to mnenje pravilno, dokazuje med drugim tudi oficiozno glasilo francoske vlade »Temps«, ki v tem tako važnem trenutku svetovne politike, ko gre za to, da se sedanje katastrofalno stanje svetovnega gospodarstva radikalno ozdravi ali pa pusti, da stari svet in vsa njegova kultura propade, smatra Hitlerjev pokret v Nemčiji za tako važen, da mu zopet posveča uvodnik.

Voditelj nemških nacionalistov je po znani energični izjavi Brüninga, da ne bo dopustil državnega preobrata, ampak če treba, z oboroženo silo branil mir in zakonito stanje v državi, proglasil, da se bo poslužil za doseg svojih ciljev samo legalnih sredstev. Toda vsak ve, da Hitler vsaj v bližnji bodočnosti in dokler obstoji močna socialna demokracija kakor tudi centrum, ne bo mogel doseči dveh tretjin mandatov v Reichstagu. Psihologija mas pa je taka, da je Hitlerjevemu nacionalizmu zagotovljen uspeh le, če pride do oblasti v najkrajšem času, ko znoten del nemškega naroda še pričakuje rešitve ne od smotrnega dela, od discipline, od črte in od realnega gledanja realnih razmer, kakor to zagovarja Brüning, ampak od čudeža, od sile, od patosa, od učinka slepe, brezobzirne in zgolj instinktivno delujoče nacionalne strasti, ki naj po elementarnem prevratu reši nemški narod sedanjega položaja. Ako se to ne bo kmalu uresničilo, potem bo sedanjemu navdušenju za Hitlerja sledilo bridko razočaranje, nejevolja in skepsa, ki bi pomenila smrt nemškega fašizma. Zato Hitlerju ne ostane ničesar drugega, kakor da pripravi teren za čim hitrejši in temeljitejši državni preobrat, ali pa, da svoje sile izpuste v polemiki z državnim kanclerjem, oziroma z onimi, ki vidijo rešitev Nemčije v postulatih zdravega razuma. V tem slučaju bo seveda nemški fašizem, ki se ne brani z nobeno idejo, z nobenim programom in z nobenim političnim zamislom, ampak živi samo od neke vrste plemenskega mističizma, neizogibno podlegel.

Vsak evropski politik mora torej slejko prej računati s silovitim izbruhom Hitlerjevega pokreta v obliki revolucije, vendar se pa zdi, da varjetnost take rešitve postaja čedalje manjša. Vse je odvisno od Brüninga, ali mu bo uspelo na podlagi zaslihanj gospodarskih naredb in na ugodnega sporazuma z državami upnicami, v prvi vrsti s Francijo, izboljšati gospodarski položaj Nemčije tako, da se vsaj deloma odstrani vzrok nejevolje gladijočih in obupanih nemških množic. Ugoden moment za kancerja je, da ima tako veliko svobodo delovanja, kakor je po sklepu versajlskega mira ni imel noben voditelj nemške državne politike. Brüningu ne zaupa namreč samo njegova sedanja parlamentarna večina, ampak v neki meri lahko rečemo, res narod, ker je tudi med pristaši nemškega fašizma večina takih, ki bi raje videli uresničen vsaj minimalni program nemških narodnih zahtev in potreb po mirni evoluciji, nego po puču, ki ga spriči velikega rizika želi le peščica onih bivših Viljemovih generalov in častnikov, ki jih je neugodni izid vojne oropal njihove poklicne eksistence. Je pa nemški narod, katerega politična netolerantnost stoji v največjem kontrastu z njegovo visoko duhovno in tehnično kulturo, danes bolj kot kdaj pripravljeno, slepo ubogati voditelja, naj bo že črn ali bel ali rdeč, ki bi izboljšal sedanje, za malega in srednjega človeka res neznošno gospodarsko stanje nemškega naroda.

Seveda popolnoma nevarnost fašistične reakcije v Nemčiji še vedno ni izključena in baš to je vzrok, da veslele zelo težko pridejo do kakšnega radikalnega in odločilnega sklepa glede sedanje svetovne gospodarske krize, ker se upravičeno boje, da ne bi njihove eventualne velike žrtve bile od nemškega naroda poplačane s surovim izbruhom nemškega nacionalizma. Pa tudi mirni in legalni prihod Hitlerja na vlado, bi nezaupanja Evrope nič ne zmanjšal, ker pač ni nobenega dvoma o tem, da bi nacionalistična Nemčija, kakor hitro bi ji Francija ponudila en prst, zagrabila, kakor se pravi, za celo roko, tako da bi zmanjšanje ali celo ertanje vojne odškodnine ne pomenilo konca sedanje bede, ampak narobe, začetek še huje katastrofe — sprostitve nemških maščevalnih nagonov. Stvar v resnici izgleda obupno in se ne dá pojmovati drugače, kakor na podlagi starega izreka, da vsako zlo, naj še tako skušamo odvrniti posledice njegovega notranjega logičnega poteka, neprestano rodi novo zlo v neskončni verigi. Zločin svetovne vojne ima svoj stvarni fatalni potek, ki ga, kakor se zdi, nobeno prizadevanje po izbrisani njegovih posledic ne more zadržati.

Sestava mandžurske komisije

Zeneva, 22. decembra. AA. Anketna komisija za proučitev dogodkov v Mandžuriji bo tako-le sestavljena:

Litton za Anglijo, general Claudel za Francijo, Schnee, poslanec in bivši guverner vzhodne Afrike, za Nemčijo, Aldo Brandini, bivši poslanik v Berlinu, za Italijo, Limesa, ravnatelj ameriških železnic v Franciji za svetovne vojne, za ameriške Združene države.

Dunajska vremenska napoved: Ne bo veliko spremembe dosedanjega vremena; morda se bo nekoliko razjasnilo.

Amerika pritiska na Evropo

Mučen položaj Anglije — Stališče Francije trdnejše

London, 22. dec. sh. Vzrok najnovejše oslavitve funta šterlinga je treba iskati v Ameriki. V ameriškem kongresu so padle nenavadno ostre besede na račun Anglije in njene kreditne politike. Ameriški senatorji si niso privoščili samo Francije in Nemčije, temveč tudi Anglijo. Posebno oster v izražanju in v stvari je bil senator Reed. Po njegovem mnenju bi ne bilo nič bolj smešnega kakor da bi se dolžnik (Anglija), čigar zemeljske posesti se raztezajo okoli in okoli zemlje in ki ima v svojih muzejih zaklade iz vsega sveta, spričo začasnega oslabljenja svoje valute proglasil za nekvidnega.

Bolj kakor besede same je zadel Anglijo sklep kongresa, da se v smislu Hooverjevega predloga plačilo medzaveznih dolgov sicer odloži do dne 1. julija 1932, to je dokler traja Hooverjev moratorij za nemške reparacije, toda o kakem ertanju medzaveznih dolgov napram Ameriki ne more biti govora. Kongres se je celo izrekel proti reviziji teh dolgov. Nekdanji vojni zavezniki dolgujejo Ameriki okoli 12 milijard dolarjev. Samo za obrok, ki zapade v prihodnjem letu, dolguje Anglija Ameriki 159,5 milijona dolarjev. Najhuje zlo za Anglijo obstoji v tem, da je pogodba o amortizaciji dolgov z Ameriko sklenila v dolarjih in da je medtem funt strahovito padel. Obrok za leto 1932 v znesku 159,5 je po prejšnjem zlatem tečaju funta predstavljal vrednost 32,8 milijonov funtov šterlingov, medtem ko bo morala Anglija sedaj plačati za 159,5 milijona dolarjev nič manj kakor 48,10 milijonov funtov (po tečaju 10. decembra), to je 15,3 milijona več kakor pred padcem funta. Te številke je navedel sam finančni minister Mellon, ko je hotel prepričati kongres, da je ta avtonomistični pristavek dolga vendar prebudo breme tudi za Anglijo in da je radi tega potrebna revizija medzaveznih dolgov.

Angleški tisk z vso resnostjo obravnava to vprašanje in se v prvi vrsti sklanja na znano Balfourjevo noto, ki spravlja v zvezo angleški dolg napram Ameriki z dolgov, ki jih imajo druge države napram Angliji. V tej noti je bilo rečeno, da ne zahteva Anglija nič več od svojih nekdanjih zaveznikov (Francije in Italije) kakor zanesek, ki ga ona potrebuje za poravnava svojega dolga napram Ameriki. Temu dosledno bi morala Amerika — tako trdi angleški tisk — zmanjšati angleški dolg sorazmerno z zmanjšanjem zavezniških dolgov napram Angliji. Vsa tragika angleških financ obstoji namreč v tem, da se je Anglija obvezala plačevati svoj dolg Ameriki v dolarjih, pogodbe s svojimi bivšimi zavezniki (Francijo in Italijo) glede

povračila njihovih dolgov pa je sklenila v funtih. In funt je zdaj padel v prid teh in v škodo Anglije.

Najnovejši sunek iz Amerike je seveda indirektno zadel tudi Nemčijo. Anglija je doslej dosledno pobijala francosko stališče, da se morejo znižati reparacije edino pod pogojem, da se znižajo tudi medzavezniki dolgov. Danes se pod pritiskom sklepa ameriškega kongresa čujejo že drugi glasovi. Če Anglija privoli v popolno ertanje reparacij, odkod naj vzame denar za Ameriko? Amerika je tako nehoje, in sicer v skrbi za svoje dolarje, podprla Francijo in zato je ta v pogledu

reparacij čedalje bolj trdovratna. O tem pričajo najnovejše izjave francoskih ministrov. Ključ do rešitve problema reparacij in medzaveznih dolgov ima v rokah Amerika. Toda sklep kongresa dokazuje, da ima več razumevanja za dolarje kakor za rešitev Evrope pred finančnim polomom. Idealni Wilson ni prodri v kongresu z Zvezo narodov, izpodkopali so mu tla republikanci, kakor minirajo danes Hoover demokrati in tudi njegovi lastni pristaši. Amerika še vedno nima emisa za Evropo. Zato se čedalje bolj oglašajo pozivi, naj se Evropa nauči nastopati proti njej solidarno.

Evropa išče čudežne formule

Neodločno stališče Italije

Rim, 22. dec. ž. V zvezi z delom svetodajnega odbora v Baslu je bilo končno te dni izmenjavano mnenje med vladami, ki so direktno interesirane v vprašanju nemških reparacij in medzaveznih dolgov. Ta diplomatska pogajanja so imela namen, da pripravijo teren za prihodnjo mednarodno finančno konferenco. Ker bo glavni predmet razpravljanja na tej konferenci finančni in ekonomski položaj Nemčije, se smatra, da je ravno pri Nemčiji potrebno začeti delo za ublažitev sedanje ekonomske depresije v svetu ter da zaradi tega vse vlade, katerih plačilna zmožnost je odvisna od plačilne zmožnosti Nemčije, zavzamejo svoje stališče. V prvi vrsti gre tu za reparacije in privatne kratkoročne dolgovne Nemčije. Moratorij, katerega je dala Amerika zaveznikom pri plačilu vojnih dolgov, je zvezan s tem, da bivši zavezniki v isti višini dovolijo tudi Nemčiji olajšave pri reparacijskih plačilih. Ta dva moratorija sta bila sprejeta le za dobo enega leta. Sicer se dela na tem, da se podaljša. Ker mora Nemčija plačati svoje dolgovne inozemskim upnikom, v prvi vrsti Ameriki in Angliji za kratkoročna posojila, ki so zadnja leta bila sklenjena s strani nemških bank in ker tega najbrže ne bo mogla storiti, bodo ta plačila odložena in podaljšana. Jasno je, da Amerika in Velika Britanija delata na tem, da dobita od Nemčije čimprej posojeni denar, pa bi zaradi tega tudi želeli dati prednost nemškim kratkoročnim kreditom. Francija, ki je najbolj interesirana v vprašanju reparacij, zastopa stališče, da morajo reparacije imeti prednost pred kratkoročnimi krediti in privatnimi dolgov, pridejo šele na drugo mesto. Francoska teza je v skladu z interesi onih držav, ki zahtevajo reparacije od Nemčije. Edino

interesi Velike Britanije divergirajo ter bi hotela Anglija, da se poleg reparacij reši obenem tudi kapital, ki so ga v obliki posojil plasirale britanske banke v Nemčijo. Zato se v direktnih pogajanjih med Parizom in Londonom skuša najti kompromis v zadevi poravnave nemških dolgov ter izgleda, da bodo dobile reparacije pred vsemi drugimi dolgi vendarle prednost. Stališče Italije je bilo v tem vprašanju do sedaj popolnoma nejasno. Za Italijo so bile nemške reparacije zelo velike važnosti, ki jih Italija tudi zahteva, ker Italija in Francija dobivata od Nemčije več, kakor pa plačujeta svojih vojnih dolgov Ameriki. Radi tega bi morala Italija brez pomisleka sprejeti francosko tezo. Mussolini je že preje poudarjal in to dela tudi še sedaj, da se vprašanje reparacij veže z vprašanjem medzaveznih dolgov in da bivši zavezniki napravi Nemčiji vse one olajšave pri plačilu reparacij, katere bi jim napravila Amerika pri odplačevanju vojnih dolgov. Po vojni je bilo vloženega precej kapitala tudi v razno italijansko industrijo. Zato ima fašistična vlada pomisleke napram Ameriki, vendar pa ji njeno samoljubje ne dopušča, da bi se postavila odkrito na francosko stališče.

Pariz, 22. dec. tg. Kakor piše »Matin«, so angleški zastopniki v bazelskem zboru strokovnjakov z nemškim delegatom in dvema nevtralcema zadeli na odločen odpor belgijskega in jugoslovanskega delegata, ki sta se branila podpisati poročilo, s katerim bi se na prikrit način predlagalo ertanje vseh reparacij, da bi se s tem oprostili zamrznjeni krediti Nemčije in obnovila nemška bančna organizacija.

„Realna politika ali politika napitnic“

Pomen obiska poljskih legionarjev v Italiji

Belgrad, 22. dec. l. Iz Varšave poročajo, da so v gotovih vladnih krogih dobili vtis, kakor da hoče inozemstvo pripisovati posebno vlogo potovanja poljskih legionarjev v italijansko prestolico, kjer so se poklonili šoti italijanske vlade. Posebne komentarje je menda vzbudilo v vseh odgovornih poljskih in posebno v inozemskih krogih dejstvo, da se je poslanstvo poljskih legionarjev odpravilo na potovanje v Rim nekoliko dni po obisku, katerega je napravil jugoslovanski zunanji minister dr. Marinković v Varšavi, in ki je vso evropsko javnost prijetno presenetil zbradi velike gorečnosti, s katero se je obojestransko podpiralo, da bosta odločile obe državi sodelovali na mnogih poljih. Evropska javnost je ob prihodu prvega jugoslovanskega ministra v poljsko prestolico bila pod vtisom, da se uvaža novo, zelo važno in dalekosežno dejstvo v evropski politiki s tem, da se končno javno in za dolgo bodočnost dve slovanski državi, kot sta Poljska in Jugoslavija, združita v prijateljskem in zavezniškem streljenju.

Potovanje poljskih legionarjev v Rim in velike svečanosti, ki so se pripravljale za sprejem Poljakov od strani državnih kakor tudi fašističnih oblasti, pa je zatrenilo nekoliko sijaj svečanosti v Varšavi, kjer sta se bratila Poljak in Jugoslovani. Po informacijah, katere je poljsko zunanje ministrstvo dobilo, so se nekateri inozemski listi poslužili tudi tega, na prvi pogled res nekoliko nerazumljivega dejstva, ter so se požurili, da podtikavajo poljski vladi neiskrenost in njenih izjavah glede bodočih odnosov z Jugoslavijo. Dvema bogovom ni mogoče služiti, tako se je apostrofiralo poljsko vlado po odhodu ministra dr. Marinkoviča iz Varšave in po odpotovanju poljskih legionarjev v Rim.

V Varšavi smo se glede nesoglasij, ki so nastala morebiti tudi v naši državi zaradi tolmačenja rimskega obiska poljskih legionarjev, katere vodi aktivni general, informirali na merodajnih poljskih mestih, kjer smo zvedeli, da je obisk legionarjev bil že davno sklenjen, in da je samo nesrečen slučaj hotel, da je prijateljski obisk našega zunanjega ministra v Varšavi padel ravno v trenutke, ko programa za potovanje legionarjev ni bilo več mogoče spreminjati.

Stališče poljskih oficalnih krogov je najbolj natančno pojasnil »Kurier Warszawski« v svojem uvodniku z dne 17. decembra, ki nosi značilen na-

slov: Realna politika ali politika napitnic. Poljska država, ki je danes največja pobornica mirovnih pogodb, ne more nikakor in na noben način soglašati z Italijo, ki je revizionistična in kot takšna stoji za hrbtom Nemčije. Toda poljska vlada je dovolila potovanje svojim legionarjem v Rim iz tega dobrega namena, da uradnim italijanskim krogom nudi še enkrat priliko, da izrazijo svoje simpatije

Kaj bo z našimi delavci v Franciji

Novo francoske omejitve za inozemske delavce

Belgrad, 22. decembra. l. Iz krogov ministrstva za socialno politiko poročajo, da je francoski parlament nemadoma sprejel zakon, s katerim bo v precejšnji meri omejena delovna možnost inozemcev v francoskih podjetjih. Po tem zakonu je dolge dovoljeno, da sme število inozemskih delavcev pri enem podjetju znašati samo 10 odstotkov celokupnega delavstva. Ker obstoja v Franciji še nekoliko podjetij, ki zaposlujejo več kot polovico tujcev, je s tem kategorično postavljen vprašanje, kaj bodo dotična podjetja sedaj ukrenila. Ako se zakon strogo izvaja, potem bodo med

ostalimi tudi naši delavci, zaposleni v premovalniški in severni Franciji in Loreni, izpostavljeni takšnemu izgonu. Ista usoda bo eventualno čakala tudi naše delavce, ki delajo pri utrjevanju francoske vzhodne meje. Računati se mora z možnostjo, da bo število naših državljanov, ki se vračajo iz tujine, tekom prihodnjih mesecev še precej narastlo. Oni delavci, ki so zaščiteni z recipročito, seveda niso udarjeni po tem novem zakonu. Reciprocitne pogodbe glede odstotne višine naših delavcev v Franciji in francoskih delavcev v Jugoslaviji pa obe državi še nista podpisali.

Nova upravna razdelitev Romunije

Bukarest, 22. dec. ž. Finančni minister in zastopnik notranjega ministra Argetoianu je imel večeraj konferenco s šefi strank, katerim je pojasnil načrt novega zakona o reformi uprave. Argetoianu je v obširnem ekspoziju obrazložil, da se je romunska državna uprava po vojni že štirikrat menjala, vendar pa je vsaka sprememba prinesla s seboj še kaotičnost in enostavnost v upravi do sedaj še ni bila dosežena. Argetoianu je rekel, da namera-

va razdeliti državo na deset inspektoratov s sedeži v Krajovi, Bukarešti, Galacu, Jassyju, Costanči, Kišinevu, Braşovu, Temeşvaru, Cluju in Cernoviču. Šef uprave v obliki bo primar, katerega volijo narodno zastopstvo. Ako bo primar izvoljen z dvotretninsko večino glasov, potem ne sme notranje ministrstvo ovreči volitve, češ da izvoljeni primar ni primerna oseba.

Hitler uvedel politični novicij

Berlin, 22. dec. AA. Hitler je odredil, da morajo osebe, ki so doslej delovale v javnem življenju in vodile druge politične stranke, prebiti v stranki preizkusno dobo. Preizkusna doba traja eno leto. Ta ukrep utemeljuje Hitler z dogodki v Darmstadtu, kjer so prišli na dan znani bohejski dokumenti. Hitler se boji indiskrecij svoje najožje okolice.

Beg nemškega kapitala

Berlin, 22. dec. tg. Nemška državna banka je gospodarsko ministrstvo sta prejeli celo vrsto ovadb proti bančnim tveganjem, ki so osumljene, da prodajajo nemške vrednostne papirje v inozemstvo. Oblasti so čvrsto odločene, da bodo odločno nastopile proti taki zlorabi in uveljavile strogo nadziranje bančnega poslovanja.

Kakšna je Mandžurija

Pismo misijonarja iz Mukdena

Mukden, 2. decembra.

Oči vsega sveta so zadnje mesece obrnjene na Mandžurijo, ogromno čez 1.200.000 km² prostrano deželo, kjer se križajo življenjski interesi treh močnih narodov Rusov, Kitajcev in Japoncev.

Troje največjih mest dežele, ki so Harbin, Dairen in Mukden, nosi specialni karakter teh treh narodov, ki se bore za Mandžurijo. Največje mesto Mandžurije je danes Harbin s 420.000 prebivalci, ki je po zgraditvi transibirske in vzhodne kitajske železnice se tako rekoč preko noči iz male naselbine razvilo v moderno velenje. Velika večina prebivalstva so Kitajci, vendar pa mu daje 72.000 Rusov, ki v mestu stanujejo, popolnoma ruski značaj. V glavnih ulicah Harbina se komaj najde kak kitajski napis. Vsa imena cest, vsi napisi in oglasi, vse je rusko. Celo Kitajci morajo govoriti rusko. Toda ni Rusija od danes, ki se kaže v Harbinu. To so beloruski emigranti, ki so vtisnili mestu svoj pečat. Sovjetsko Rusijo bi lahko označili kot »deželo resnih obrazov«. Nasprotno se pa Harbin po vsej pravici naziva »Paris vzhoda«. Poleg Sanghaja je Harbin mesto največjih zabavališč na vzhodu. V mestu mrgoli »High-Clubs« z izrazitimi ruskimi lepoticami in plesavicami. Na stolne je kabaretov, v katerih nastopajo proslule kitajske Sing-Song-Girls in tisoče in tisoče raznovrstnih barov, gledališč in plesnih lokalov.

Dairen je nekdanji ruski Dalnij, ležeč severno od Port Arturja, v ozemlju, ki ga je Japonska znela od Kitajcev. Mesto ima docela japonski značaj. Ob sklepu rusko-japonske vojne ni šlo več kot 19.000 prebivalcev. Danes pa šteje preko 370.000, med njimi do 100.000 Japoncev. Dairen je sedež japonske južno-mandžurske železnice in dejanski vhod iz morja v Mandžurijo. Zato je eno najvažnejših pristanišč Vzhodne Azije sploh, iz katerega se izvažajo pet šestin vsega naravnega pridelka in bogastva Mandžurije. Mesto ima izrazit trgovski in bančni značaj. Krase ga krasne bančne palače, hoteli, orientalski parki in široki asfaltirani bulevardi. Obsežno pristanišče so Japonci čisto moderno uredili.

Tretje največje mesto Mandžurije je Mukden s 351.000 prebivalci. Je rojstni kraj stare Madžu dinastije, ki je tudi Kitajski cesarje. S svojimi starimi, čisto kitajskimi palačami, ogromnimi obzidji in cesarskimi grobovi je mesto Mukden med vsemi mandžurskimi mesti najbolj čist predstavnik stare domače kitajske kulture.

Oni del Mandžurije, ki je pod kitajsko upravo, šteje danes 28 milijonov prebivalcev, tako da pride le 28 ljudi na kvadratni kilometer. Nasprotno pa ima pas dežele, ki je pod japonsko upravo, zaradi južno-mandžurske železnice in velikanskih industrijskih naprav 1.300.000 prebivalcev, kar da 357 ljudi na kvadratni kilometer, in še vedno prihajajo novi tisoči Kitajcev v japonsko industrijsko cono.

Od celotnega prebivalstva Mandžurije (30 milijonov) ni niti desetina več Mandžurcev. Mandžurci govorijo lasten jezik, ki je različen od kitajskega. Kitajcev je v Mandžuriji 26 milijonov. Približno 1 milijon je Korejcev, 200.000 Japoncev in kakih 120 tisoč Rusov.

Hiter gospodarski razvoj Mandžurije so povzro-

čili neizmerni naravni zakladi dožele. V nepreglednih množinah skriva ta blagoslovljena zemlja v sebi zaklade premoga, železa, petroleja, bakra, svineca in zlata. Središče mandžurske premogokopne industrije je Fushun, ki šteje že danes 200.000, pa bo v kratkem po številu prebivalstva prvo mesto v Mandžuriji. Premogokopno plast okrog Fushuna cenijo na 1 milijardo ton. Tanka je premog kopali že pred 600 leti Korejci, pa so jim pozneje cesarji delo prepovedali, češ, da v znamenju cesarske prednike, ki so v bližini pokopani. Pozneje so bili premogokopi zopet odprti, toda letna produkcija je pred vojno znašala komaj 143.000 ton.

Danes pa so Japonci iz Fushuna napravili praveči Cardiff. Vse rove so opremili z najmodernejšimi napravami. Sedaj zaposlujejo 41.000 rudarjev, ki letno nakopajo 7 in pol milijona ton premoga. V kratkem pa bo letna produkcija narasla na 9 milijonov ton. Istočasno so Japonci zgradili velikanske električne naprave, tako da od tu preskrbijo vso svojo interesno cono z elektriko. Isto tako pridobivajo pri Fushunu Japonci letno nad poldrug milijon ton kamenega olja.

Drugo važno središče japonske železne industrije je Anshan, ki leži v Južni Mandžuriji in ki obeta postati sploh najbolj industrijska dežela vzhoda. Železne rude cenijo v Anšanu preko 800 milijonov ton, ki daje do 36 odstotkov čistega železa. Letna produkcija železne rude v Anšanu znaša 800.000 ton. V vse te industrijske naprave je investirala Japonska tekom zadnjih let nad 12 milijard dinarjev, pri čemer je z delnicami najbolj udeležena Južno-mandžurska železničarska družba. Japonci sami računajo, da znašajo njihove investicije v Mandžurijo nad 60 milijard dinarjev.

Svojo prevladujočo pozicijo so si Japonci znali ustvariti v Mandžuriji s pogodbami iz leta 1905. V tej pogodbi so se Kitajci zavezali, da ne bodo zgradili nobene železniške proge, ki bi tekla vzporedno z Južno-mandžursko železnico, ki je popolnoma v japonskih rokah in da tudi ne bodo zgradili nobenega pristanišča, ki bi bilo konkurenčno Dairenu. Seveda je to pogodbo Kitajski sprejela nekako prisiljeno. Zato je sedanja nacionalistična kitajska vlada noče priznavati. Že leta 1929. so pričeli Kitajci graditi 200 km dolgo progo iz Kirina proti jugu, torej paralelno z japonsko južno-mandžursko železnico. Razen tega pa so lanske leto neki holandski družbi dali koncesijo, da na severno-zapadni obali Liautunškega zaliva ležeče mestce Hulutao zgradi v moderno pristanišče, kar bi seveda bila direktna konkurenca japonskemu Dairenu. Sedanji boj v Mandžuriji ima torej namen, da Japonci svoje prevladujoče gospodarsko in politično stališče obdržijo in še okrepi, čemur pa se naravno upirajo Kitajci, v katerih se bolj in bolj prebujajo nacionalna zavest.

Pri naštevajanju naravnih bogastev pa niti nisem omenil svetovno znamenite leče, imenovane soja, katere se v Mandžuriji prideluje 58 odstotkov svetovne produkcije. Tako ruske, kakor japonske železnice so v glavnem zaplislene s transportom soje. Večina pridelka gre v Evropo, pa tudi v Ameriko, saj služi poleg izdelave margarine za produkcijo vseh najrazličnejših vrst mila. Tudi v tistem kosu mila, ki ga vi rabite, je najbrže mandžurska soja. I. K.

Velika nesreča v vatikanski biblioteki

V dvorani zraven sikstinske dvorane se je udrl strop. - 5 ljudi mrtvih - Večina dragocenosti rešena

Rim, 22. dec. lg. Vatikanska biblioteka z nenadomestljivimi rokopisi je bila danes popoldne zelo poškodovana. Par minut po tretji uri so se vdrla tla tako zvane posvetovalne dvorane. Težke marmornate plošče so prebile tri nadstropja in se sesule na dvorišče Belvedera. Po dosedanjih cenitvi se je zrušilo v globino okoli 15.000 knjig in zvezkov in se še ne more pregledati, kaj je uničenega in kaj se bo dalo še rešiti. V dvorani se je nahajalo tudi pismo Martina Lutra Leonu X. V času nezgode je bil v dvorani neki inozemski učenjak, o katerem ni znano, ali se je mogel rešiti. Znano pa je, da so se rešili trije delavci, ki so delali v dvorani. Uničena dvorana se je nahajala ob krilu, ki ga je sezidal papež Sikst V. in ob veliki dvorani inkunablov, katere pa ni rrpela Dragocene slikarije Cuccaria so zelo poškodovane. O vzroku katastrofe ni nič znanega, domneva pa se, da so izkopavanja v vatikanskih vrtovih omajala temelje. K sreči je suho vreme, tako da bodo mogli vatikanski in rimski gasilci, ki so takoj prihitali na pomoč, rešiti še marsikatero delo.

Rim, 22. dec. lg. Škoda v vatikanski knjižnici

Konservativci začeli režim močne roke v Indiji

Pred aretacijo vseh indskih nacionalnih voditeljev

London, 22. dec. Anglo-indijska vlada je dala predvčerajšnjim aretirati najvljudnejšega voditelja Indeev za Gandhijem, Pandita Malavijo, ki se je pretekli teden vrnil od konference pri okrogli mizi v Londonu. Vest o tem arestu je povzročila po vsej Indiji veliko vznemirjenje. Angleška oblast pa je aretirala za njim še več stotin indskih nacionalistov, med njimi tudi veliko žensk in dijakov, katere držijo v vatikanskih vrtovih omajala temelje. Vsi so obdolženi, da so aranzirali pokret neplačevanja davkov, ki je dal že povoda za celo vrsto umorov, atentatov in druge vrste nasilnih dejanj.

Angleška javnost je silno ogorčena zaradi umora okrajnega načelnika Stevensa v Bengaliji. V najnovejšem času je množica kmetov v Deriani blizu Luknava sežgala živega muslimanskega posestnika Imralala, ki je zahteval od najemnikov najemnino. Več atentatov je bilo izvršenih tudi proti vlakom in v mnogih krajih je policija našla in zaplenila veliko eksplozivnega materiala.

Zaradi aresta Pandita Malavije in več drugih vplivnih voditeljev indskega kongresa je v Bombay prišlo do protestnega štrajka in do demonstracij, ki jih je policija s silo zadušila. Tudi v

ni tako velika, kakor se je prvotno domnevalo. Stene v sikstinskih dvorani z glasovitimi slikami so ostale skoro popolnoma nepoškodovane. Samo ena omara s knjigami je padla v globino. V tej omari so bile tudi knjige kronike sv. Sofije, katere pa so potem našli. Razbit pa je krstni kamen iz alabastra, ki ga je Napoleon III. dal napraviti za krst svojega sina Napoleona Evgena in ga je potem daroval papežu Piju IX.

Upanje je, da bo restavracija dvorane mogoča. Dognalo se je, da je padlo v globino silno mnogo knjig. K sreči pa take, da niso nenadomestljive vrednosti. Razvaline so visoke 10 metrov. Mons. Tisserant, prefekt vatikanske knjižnice je zagotovil, da so rešeni najdragocenejši zakladi v knjigah. Obžalovati pa je, da je prišlo ob življenje 5 oseb, in sicer učenjak dr. Markus Vattasso in štirje delavci, dočim o nadaljnjih štirih delavcih še nimajo nobenih sledi. Reševalna dela se nadaljujejo z največjo vno. Papež sam je radi nezgode zelo razločen in se posebno boji za usodo pogrešanih. Dr. Vattasso je nečak bivšega mons. Vattassa, ki je pred leti umrl v isti dvorani na srečni kapi.

Kaj se godi na Madžarskem

Vedno češči glasovi za spremembo notranje in zunanje politike

Budimpešta, 22. dec. ž. Kakor poročajo listi, je imel predvčerajšnjim v Domboveru mejni grof Palavicini politično zborovanje. Palavicinijev govor je bila prava senzacija za vse madžarske politično življenje. Ugotovil je namreč, da je predsednik vlade grof Karolyi rob birokratizmu. Mora se ga pozvati, da se osvoboditi tega zla. Naj se dvigne nad strankarstvo in nasloni na ves madžarski narod. Če tega ne bo storil grof Karolyi, bo to storil drugi. Potrebna je temeljita sprememba, posebno v zunanji politiki, ker današnja ni vredna popolnoma nič. Za Bethlena trdijo, je nadaljeval Palavicini, da vodi sijajno zunanjo politiko, kar pa mu edreka, Madžarska sploh ni iskala zblizanja s Francijo, čeprav bi morala to že zdavnaj storiti in če ravno je bilo to v velikem interesu madžarskega naroda.

Dokler ne krenemo svojega kralja, do takrat se ne bodo vrnille normalne prilike. Potrebno je, da se to vprašanje čimprej reši. Prejšnja vlada je morala zapustiti svoje mesto radi tega, ker ji je opozicija povedala resnico. Jaz sem konservativec in zahtevam, da se vlada čimprej nasloni na narod. Oni, ki rušijo državo, nimajo pravice, da stoje na čelu. Leta 1918 je porušila Madžarsko revolucija Mihaela Karolyija. Niti on se ne sme vrniti. Bethlen je gospodarsko uničil Madžarsko. Tudi on nima pravice povratka. Če vlada sama ne bo obratovala s sistemom preteklosti, potem jo mora javnost pozabiti in izbrisati.

Grof Szigray je govoril, da se niti resno ne more misliti na izboljšanje prilik v državi. Izvršenih je bilo že 12 pučev. Voditelji teh pučev pa so bili vedno le oni ljudje, ki so pomagali deset let Bethlenovemu režimu. Bethlen je hladno odbil vsako ponudbo za zblizanje s sosednjimi državami. Čeprav Madžarska nikdar ne bo odstopila od revizije mirovnih pogojev, mora vendar le stremeti za sodelovanjem s svojimi sosedami. Nadalje sta govorila še šef liberalne stranke Rossay in bivši finančni minister Tibor Kalay. Oba sta se dotaknila legitimističnega vprašanja in zahtevala, da se vendarle že enkrat reši vprašanje madžarske krone.

Madžarski moratorij

Newyork, 22. dec. lg. Madžarska je danes proglasila delni moratorij. Ta vest na Wallstreetu ni napravila posebnega vtisa, ker so jo pričakovali že dalj časa. Na borzi so madžarske vrednosti nekoliko padle.

Ameriška delegacija

Washington, 22. dec. lg. Sedaj je končno sestavljena ameriška delegacija za razorožitveno konferenco. V njej bo pet članov: Dawes, Gibson, Wilson, Swanson in razen njih še en republikanski senator, katerega ime še ni znano. Hoover pričakuje, da bo trajala konferenca do septembra in je zahteval zato kredit 450.000 dolarjev, ki ga je senat že dovolil. Če bo konferenca imela uspeh, bo državni tajnik Stimson najbrže prišel v Evropo.

Angleški rekordi

London, 22. dec. AA. Kapetan Eyston je danes postavil z angleškim avtomobilom M. G. 750 C. C. na progi Montherly štiri mednarodne hitrostne rekorde za motorna vozila in sicer z nastopno hitrostjo: Prevozil je progo 5 km s hitrostjo 184.71 km na uro, 5 milj s hitrostjo 184.66 km na uro, 10 km s hitrostjo 184.62 km na uro, 10 milj s hitrostjo 184.21 km na uro.

Po objavi načrta rusko-francoske pogodbe

Varšava, 22. dec. lg. Objava načrta o francosko-ruskem dogovoru nenapadanja v »Echo de Paris« (ki jo je včeraj priobčil tudi »Slovenec« op. ur.), je učinkovala v Varšavi kot senzacija. Tudi po previdno stilizirani protizjavi Havasove agenture smatrali, da je vsebina v bistvu točna. V Varšavi se smatra, da se je s tem dal poljski diplomaciji nov migljaj, da se Francija ne namerava sporazumeti z Moskvo brez Poljske.

skrbela, da bodo vse države, ki so podpisale znano pogodbo o popolni neodvisnosti Kitajske, spoštovala prevzete obveznosti. Ta pogodba je znana pod imenom pogodbe devetih držav.

Drobne vesti

Bukarešt, 22. dec. lg. Rumunski parlament je bil danes odpuščen na počitnice do 1. februarja.

Berlin, 22. dec. lg. Hitler se je danes v Meklenburgu, odkoder se je vračal s poroke prijatelja dr. Gobbelsa, ponesrečil v avtomobilu. Pri nenadnem obstrukciji avtomobila se je zaletel v šipo in si zlomil prst. Tudi drugi potniki so bili ranjeni.

Budimpešta, 22. dec. ž. Danes popoldne so brezposelni delavci ponovno skušali demonstrirati. Socialisti niso dobili od policije dovoljenja, da smejo sklicati zborovanje, vendar pa so se kljub temu zbrali brezposelni v notranjosti mesta in priredili demonstracijo. Policija je demonstrante razgнала in aretirala okoli 200 oseb.

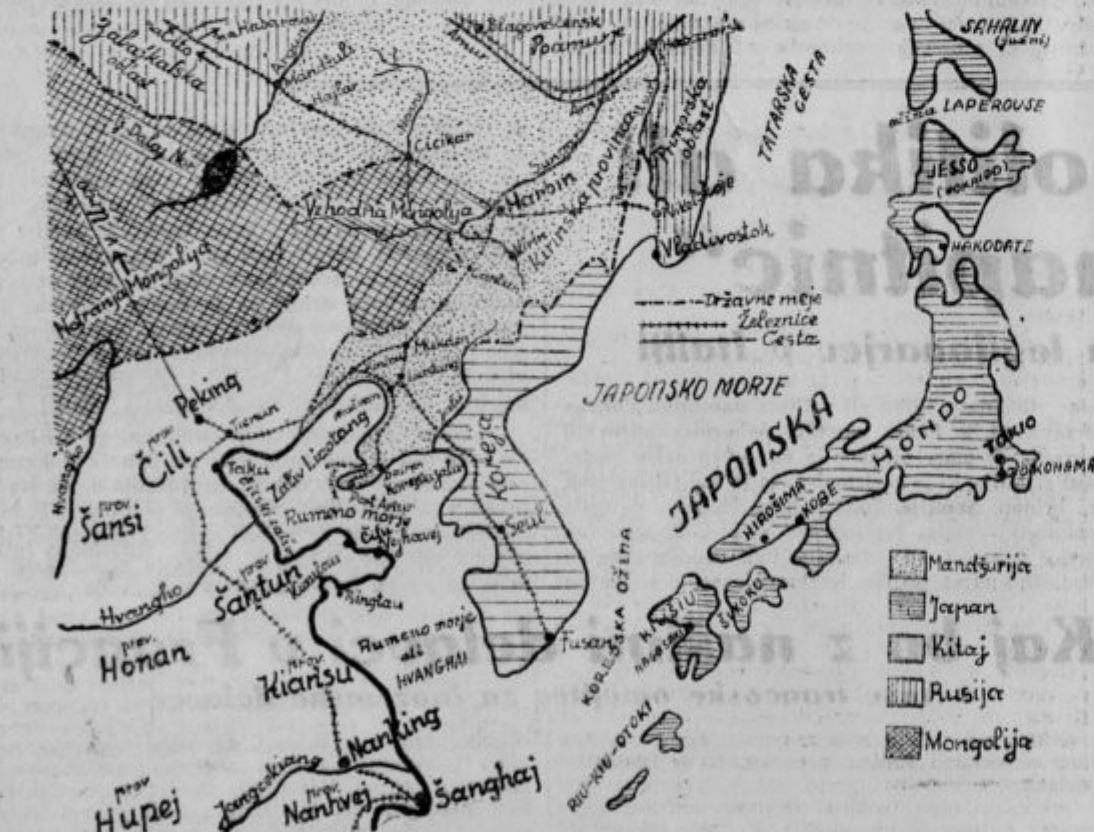
Pariz, 22. decembra. AA. Iz Stuttgarta na Württenberskem poročajo, da so ogenj, ki je včeraj nastal v starem gradu bivše württenberske dinastije, časno zadušili. Davi pa je ogenj znova izbruhnil. Gasilci so pri delu že 21 ur. 38 izmed njih jih je onemoglo. Škoda cenijo na 5 milijonov mark.

Budimpešta, 22. dec. lg. 26-letni zidar Stefan Horvat, ki je pred par dnevi ustrelil policijskega stražnika Sinka, ko ga je zalotil pri vlonu, je bil danes pri izrednem sodišču obsojen na smrt. Obsojbo so ob osmih zvečer že izvršili in Horvata obesili.

Ljubljana, 22. decembra.

Uradnica v tovarni Bonac P. je ob 17.45 skočila iz 4. nadstropja Kreditne banke s stopnišča, tako da je padla za 5 nadstropij globoko v suterren. Zlomila si je obe nogi, levo roko, dobila notranje poškodbe, poškodbe na glavi in pretes možganov. Reševalci so jo prepeljali že nezavestno v bolnišnico. Njeno stanje je brezupno.

Nesreča. Vida Zupančič, narasčajnica šolske dece pri Sokolu I na Taboru in hči Franca, pomnožnega kurjača državnih železnic, kurilnica II, rojena 23. februarja 1923, stanujoča na Poljanski nasipu 43, si je včeraj pri telovadbi zlomila levo nogo. Prepeljali so jo v bolnišnico.

V Nankingu se borijo za oblast, — Japonci pa prodirajo

London, 22. dec. Japonske čete so začele splošno ofenzivo v smeri proti Činčavu in sicer prodirajo iz štirih točk obenem: iz Supinkaja, Čanlua, Fukumena in Činčintuna. Ofenzivo vodi general Morris. Japonci prodirajo jako naglo in so zasedli že Tunkiatu, tako da bodo že pred božičem pred Činčavom. Na svoji poti neizmerno iztrebljajo iregularne kitajske čete, ki so se udale roparstvu. Pehoto uspešno podpirajo močne eskadre letal z bombami. Ako Kitajci do božičnega večera ne bodo Činčava prostovoljno evakuirali, ga bodo Japonci zasedli neglede na to, da se mesto nahaja izven Mandžurije in pekiški provinci Čili.

Dogodki so torej stopili v zelo resno fazo, ker se Japonci niso ožirali na ameriško noto in ker so, namesto da po sklepu Zveze narodov sovražnosti po možnosti popolnoma ustavijo in se pripravijo na postopno izpraznitev Mandžurije, sedaj pristopili k osvajanju brezposelno kitajskega ozemlja.

Medtem pa se kitajski oblastniki med seboj borijo za oblast. Čankajšek, ki je radi vstaje dijakov, naščevanih od agentov kantonske vlade, mo-

ral odstopiti od predsedništva republike, sedaj svoje oblast utrjuje kot vrhovni poveljnik kitajske armade. Te časti namreč Čankajšek ni odložil. Čankajšek je pridobil zase vse generale province, ki obdajajo Nanking, kjer se je sedaj zbrala kantonska vlada, da izvoli novega predsednika republike in sestavi enotno kitajsko vlado. Na ta način so Kantoneci prav za prav ujetniki Čankajškega. Kantoneci pa so se očitno temu zvito prilagodili in vabijo bivšega predsednika v koncentracijsko vladno. Kako se bodo dogodki razvili dalje, ali v smeri koncentracije ali pa bodo le povečali obstoječo anarhijo, se ne ve. Nekateri menijo, da gre za dogovorjeno igro med Čankajškom in Kantoneci.

Sovjetska vlada dementira vest nekega pariškega lista, da namerava Rusija stopiti na stran Kitajcev. »Pravda« izjavlja, da so te trditve popolnoma brez vsake podlage.

Nanking, 22. decembra. AA. Zunanji minister nacionalistične vlade Wellington Koo je sredi objavil apel na Združene države severne Amerike. Kitajska vlada prosi Združene države, naj bi po-

Rudarskim otrokom za Božič

Ljubljana, 22. dec.

Nič preveč radosten ne bo letošnji božič za rudarsko delavstvo v Sloveniji. Delavstvo molče in potrpečljivo prenaša bedo ter pomanjkanje, ki sijeta iz vseh kotov in iz vseh obrazov v revirjih. Može in žene bi že nekako potrpeli, toda po revirjih mladina dobesedno strada in najhujše bridkosti za odrasle je ta, da morajo gledati svoje otroke z upadlimi in bledimi obrazki.

Zato so stopili v revirje moške skupaj in so si rekli, da poskusijo še enkrat potrkati pri Trboveljski premogokopni družbi ter jo prositi za enkratno podporo za božič. Danes je prišla v Ljubljano petčlanska deputacija druge rudarske skupine s predsednikom Hriberškom na čelu in se je zglasila pri generalnem ravnatelju Skubeu ter prosila vodstvo TPD za božični nabavni prispevek.

Veselejše vesti z Jesenic

Delavstvo v pogajanjih s KID

Jesenice, 21. dec.

Od dne, ko je bilo delavstvu naznanjeno, da bo Kranjska industrijska družba zaprla tovarno in obrat ustavila, je bilo delavstvo, pravzaprav celokupno uslužbenstvo v skrbeh, kako bo v bližnji bodočnosti. Rekli smo, celokupno uslužbenstvo, zakaj ali bi delavski obrat počivali, tudi uradništvo ne bi imelo kaj opraviti. Ves teden se je ugibalo sem in tja, govorilo, da bo vodstvo tovarne svojo napoved izvedlo, še več jih je pa bilo, ki so to zanikavali in navajali razne vzroke, da do izprijeta ne more priti. In ti poslednji so imeli prav.

V ponedeljek je vodstvo KID objavilo po obratih, da preklicuje svojo napoved, da 24. dec. delavstvo odpusti, da zato ostane vse pri prejšnjem. Pač pa bo reduciranih kakih sto do 200 delavcev, deloma pa se bo vodstvo izognilo odpustu s tem, da se bo v nekaterih obratih, ako bo to potrebno, delalo izmenoma, n. pr. tri dni v tednu en del, tri dni drugi delavci.

Da se je skoraj slehernemu delavcu zjasnil mrki obraz zadnjih dni, ni treba praviti. Vselejše so se rodbine, katerih skrbnik je zaposlen v tovarni, trgovci, obrtniki, podjetniki, vsi prav vsi so se vzradostili, ko so zvedeli za omenjeni preklic. Gotovo bo težko prizadeti onih 100 delavcev, ki bodo odpušteni, mogoče pa je, da se do takrat tudi za te najde primerna zaposlitev. Tovarna obvešča, da bodo vsi ti imenoma navedeni, a najbrže pred prazniki ne.

Tako bo, hvala Bogu, jeseniško delavstvo vseeno praznovalo lepši božič kakor pa je mislilo. Se bolj veselo in zadovoljno pa bo, ako se v bodoče ne bodo več pojavljale take alarmantne vesti, ki razburjajo ves jeseniški okoliš in vsakega posameznika.

Razprava proti obdolžencem iz Strojnih livarn

Prvi del razprave končan - Florjančič obsojen na 14 mesecev strogega zapor

Ljubljana, 22. decembra.

Prva obsodba je padla. Zmotno pa bi bilo sklepati iz tega, da je zdaj samo še korak do popolnega razčiščenja afere, ki je že osem mesecev objekt najživahnejšim debatom in najrazličnejšim komentarjem. S to obsodbo je končan šele prvi del procesa. Glavni del procesa se šele prične. Sodisce ima razrešiti silno težko in komplicirano uganko, nad katero bi si menda sam Sherlock Holmes zaman belil glavo: kdo od ostalih dveh obtožencev ima na vesti drugo ogromno poverbo v znesku 800.000 Din.

Potek dosedanjih razprav je pokazal tole sliko: Florjančič indirektno po svojem zagovorniku vali krivdo za poverbo v znesku 200.000 Din, ki ga je sodišče z današnje obsodbe prisodilo njemu, na Strikbergerjevo. Strikbergerjeva obtožbu je prvo poverbo v znesku Florjančiča, krivdo za drugo poverbo v znesku 800.000 Din pa vali na rame svojemu bivšemu šefu, ravnatelju Govekarju. Le-ta sumničenje opet odločno vali od sebe nazaj — na Strikbergerjevo... Vztrajnost obtožencev pri njihovih izpovedbah je za sodišče trd oreh, tako trd oreh, da ga pač ne bo moglo tako lahko in hitro streti, kakor si to nekateri nestrpnosti želijo.

Sodba.

Danes popoldne ob 4 je sodišče razglasilo sodbo, ki se glasi:

Florjančič Josip, rojen 12. avgusta 1875 v Žužemberku, pristojen v Ljubljano, r. k. v., oženjen,

Celodnevni pouk na srednjih šolah

POZIV STARŠEM.

Z drugim semestrom, to je 11. januarja 1932 se bo uvedel na ljubljanskih srednjih šolah celodnevni pouk.

Zato pozivljamo vse starše iz Ljubljane in okolice, zlasti tudi kmečke in delavske starše iz krajev ob železniških progah, da se polnoštevilno zberejo v nedeljo, dne 27. decembra ob 10 v dvorani »Mestnega doma« v Ljubljani (Krekov trg), da bomo razpravljali o celodnevem pouku in pripravili skupno akcijo, da se ta za nas in naše otroke skrajno škodljiva uvedba prepreči.

V Ljubljani, dne 23. decembra 1931.

Dr. Ana Zlakar, zdravnica v Ljubljani.
Anton Hlebec, šef postaje v St. Vidu.
Ivan Pipan, posestnik v Vižmarjih.
Dr. Avg. Pirjevec, bibliotekar v Ljubljani.

„Jelčjeva prisega“ v Radovljici

Drzni poskusi Pevske zveze 8. septembra na Kongresnem trgu in 29. novembra v Unionu rodevajo sadove. Ves program s Kongresnega trga je že prepet po naših zboriščih. Tudi programa iz Uniona se boljše zbore ne ustrašijo. »Jelčjevo prisego« so peli dosedaj le elitni zbori ljubljanski, po Pevski zvezi je prešla že na deželo in — z uspehom. To nam kaže zbor v Kranju in Radovljici. Po uspelem koncertu v Kranju, ki je pel Unionov program, je nastopila v nedeljo z več pesmimi iz sporeda 8. sept. in 29. nov. radovljiška »Sloga«. Kar veselje je pogledati to pevsko družino, ki jo družijo veselje do slovenske pesmi in ljubezen do naše prosvete in ki se ne straši prav nobenih žrtv, ko je treba pokazati, kaj smo in kakšni smo. Ta

za delavstvo. Svojo prošnjo je motivirala najbolj s tem, ko se je sklicevala, naj TPD vpoštevata veliko pomanjkanje, za katerim trpi rudarska mladina. V revirjih je 7000 do 8000 rudarskih otrok in niti enemu od teh se ne godi dobro.

Trboveljska premogokopna družba je v načelu odklonila, dati nabavni prispevek, pač pa je sklenila, da prispeva znesek 400.000 Din za božičnico rudarskih otrokom. Ta božičnica ne bo razdelila v enakih zneskih na vsakega otroka, čigar oče je kot rudar ali delavec zaposlen pri TPD v vseh revirjih, to je v Trbovljah, Zagorju, Hrastniku, Kočevju, Rajhenburgu, Senovem, Hudi jami, Laškem in drugod.

Vest bo gotovo razveselila rudarsko delavstvo, saj bo na ta način prišla njihova mladina do majhnega priboljška za letošnje božične praznike!

Ljubljana, 22. dec.

Položaj jeseniškega delavstva se je po umaknitvi odpovedi s strani KID obrnil na boljše. Vendar pa delavstvo nima še ničesar črnega na belem in je še vedno v pogajanjih z lastniki. Kranjska industrijska družba je znižala število delavcev, katerim namerava odpovedati, že na 70.

Delavstvo pa upa, da tudi teh 70 ne bo odpuščenih, ter se sklicuje pri tem na to, da je bila prav Kranjska industr. družba tista, ki se je nekoč najbolj upirala prispevkom za brezposelnostne podpore in brezposelnim podporam sploh, češ da je njeno delavstvo stalno nameščeno ter da mu ne grozi brezposelnost. Kranjska industr. družba je bila sploh na čelu podjetij, ki so vodila boj proti brezposelnim podporam. Delavstvo je torej upravičeno na stališču, da mora sedaj Kranjska industr. družba, če že odpusti kakšne delavce, dati tem tudi vsoto potrebno podporo za čas, ko bodo brez dela. Delavstvo pa hoče na drugi strani v posameznih oddelkih podjetja dseči šesturni delavnik, tako da ne bi postal noben delavec brez dela. Seveda pa se delavstvo odločno upira kakšnemu večjemu znižanju mezd, in če KID že uvede šesturni delavnik, ne sme znižati še mezd, torej da bi delavstvo imelo šesturni delavnik pri nezmanjšanih dohodkih. Le v splošnem je vse delavstvo pripravljeno za majhno znižanje mezd, torej od 5 do 7 odstotkov, kakor smo poročali.

Delavstvo je pripravljeno na to žrtve, čeprav je bo težko prenesti, ker že dosedaj niso bile mezde visoke, kakor nikjer drugje ne v naši industriji. Vendar pa, hvala Bogu, letošnji božič na Jesenicah vsaj ne bo tako žalosten, kakor se je delavstvo balo pred štirinastimi dnevi.

priv. uradnik v Mostah, Predovičeva ulica št. 9, je kaznovan, je kriv, da si je v času od 27. aprila 1928 do začetka maja 1930 v Ljubljani kot pisarniški uradnik in blagajnik oddelka »Zvonarne pri Strojnih tovarnah in livarnah v Ljubljani« edeleče v poravnavo računov za naročene in dobavljene zvonove za Strojne tovarne in livarne inkasirane zneske prilastil, s tem pa protipravno si prisvojil v svojo korist tuje premične stvari, ki so mu bile zaupane.

V nadaljnjem navaja sodba posamezne poverljive zneske. Skupna vsota utajenih zneskov znaša 216.863 Din 50 p.

Florjančič je zakrivil s tem prestopok utaje po § 317. k. z. in se obsodi po navedenem zakonitem določilu z ozirom na določilo § 61. k. z. na 14 mesecev strogega zapor in v smislu § 46. k. z. na izgubo častnih pravic za dobo 2 let. V kazni se mu v smislu § 77. k. z. vije pripor in preiskovalni zapor od 2. maja 1931 do 22. decembra 1931.

V smislu § 297. k. z. se obtoženec obsodi tudi v plačilo odškodnine zasebni udeleženci Strojne tovarne in livarne v Ljubljani v znesku 173.567 Din 30 par.

Oprosti se pa obtožbe v smislu § 280. k. p., da je v času od 1. januarja do 30. aprila 1931 odtegnil delavcem zvonarne Strojnih tovarn in livarn v Ljubljani kot uslužbenki davek 514 Din 97 par in si denar prilastil ter s tem enako zakrivil postopek utaje po § 318. k. p.

koncert je že četrti v tem letu. O petju samem prinese oceno strokovni list, tu naj pribijem le splošen utis. Ker je zbor izdiscipliniran, je kar visel na svojem pevovodju, ki ga je vodil z varno roko od Svetkove »Ponte dei sospir« čez Sattnerjevo »Jelčjevo prisego« do Železnikove »Jutro«. Kar nobenega strahu niso kazali solisti — vsi vzeti iz zbora — ne lahek sopran, ne poln alt, ne prožen tenor, ne obilen bas. Dvorana je bila razprodana in občinstvo ni varčevalo s priznanjem. »Sloga« ponovi koncert na novega leta dan ob pol štirih popoldne.

Žalosten vojakov dopust

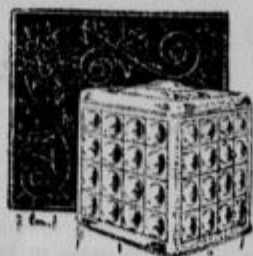
Murska Sobota, 21. dec.

Tako žalosten dopust, kakor ga ima vojak Kranjec Aleksander iz Ivanovec, čaka malokateri vojak. Rečev leži v tukajšnji bolnišnici s skoraj popolnoma razbito glavo.

Kranjec je služil v Zagrebu pri zrakoplovnem polku. Pred dnevi je prišel na dopust. Prve dni je hotel uporabiti za to, da bi obiskal sorodnike in znance. Pot ga je pri tem zanesla pri Domanjševih k državnji meji. Na sebi je imel volučko obleko. Hipoma pridrvi proti njemu šest fantov. Še preden se je vojak zavedel, za kaj gre, so začeli fantje nad njim madžarsko kričati in so ga napadli. S koli so ga začeli obdelovati po glavi in po ostalem telesu. Vojak se ni mogel obraniti. Zgrudil se je na tla. Napadalec se ga pretepali še dalje, dokler rečev ni obležal z razbito in okrvavljeno glavo brez zavesti. Nato so fantje zbežali. Ko so ranjenca našli, so zavdali takoj sporočili orožništvu. Temu se je po temeljitim zasledovanju posrežilo krivce izslediti in aretirati. Ranjenega vojaka so spravili v bolnišnico.

Kako je prišlo do napada, se ne ve natančno, kajti ranjenec valed kritičnega zdravstvenega stanja še ni bil zaslisan. Govori se o nekakem maščevanju.

Naročajte „Slovenca“!

Cena Din 36.—

Vsaka gospodinja je navdušena

od prav tako koristne kakor tudi lepe, umetniško izdelane doze, katere vsebina, 1/4 kg najfinejše, neškodljive kave Hag, Vam daje še užitek in zdravje. Privoščite sebi kakor tudi svojim sorodnikom in znancem to veselje. Vsaka dobra trgovina z živili ima naprodaj

darilno dozo kave Hag.

Konjske razmere pred sodiščem

Ljubljana, 22. decembra.

Danes ob 11 dopoldne se je vršila pred tukajšnjim državnim kot tiskovnim sodiščem razprava o tožbi, ki so jo vložili štirje gospodje iz Konjic, ki so se čutili zaradi naših dopisov od tam prizadete, proti našemu odgovornemu uredniku Francu Krenžarju po tiskovnem zakonu. Senatu je predsedoval v. s. s. Mladič, prisodnika sta bila s. s. Kralj in sodnik Kobal. Našega urednika je branil dr. Natlačen, tožitelje odvetnika dr. Ervina Mejaka, notarja Rada Jereba, starešino okrajnega sodišča Gvidona Miheliča in zdravnika dr. Ivana Rudolfa ml. vse v Konjicah, pa je zastopal dr. Mejak sam, ki je bil edini od tožiteljev prisoten.

Razprava je trajala od 11 do 3 popoldne. Najprej je prebral dr. Mejak dolgo obitočno, v kateri citira tri naše dopise iz Konjic, ki so izšli 11., 12. in 13. februarja 1931. V prvem poročilu poročamo o obnem zboru Rdečega križa, v katerem navajamo, da je potekel popolnoma mirno, če izjavljamo par ljudi, ki so hoteli izzvati nered s svojimi neumestnimi nastopi. Ker dosedanjemu odboru niso mogli ničesar očitati glede njegovega človekoljubnega dela, so se omejili na dlakopstvo. Vsi, ki so bili navzoči, pa si bodo dobro zapomnili besede o nepoštenosti in korupciji, s katerimi je opelal nekdo, ki do sedaj ni doprinesel niti enega stvarnega dokaza. Vsi pošteni Konjčani pa so obsodili njegov nastop s tem, da so z veliko večino izrekli zaupnico odboru, ki je že pokazal zdaj svoje nesebično delo do bližnjega. Poštenje zmaguje na celi črti! — V drugem članku uporabljamo izraz »vulkanška tlač«, zaradi katerega so se čutili tožitelji tudi prizadete. — V tretjem članku pa pišemo med drugim: »Neznosnim razmeram v Konjicah pa mora biti enkrat konec... Kdo prav za prav povzroča te neznosne razmere? Vsi pošteni Konjčani so na lastne oči videli, da je to je pešiča ljudi, ki nima absolutno nobene zaslonbe pri našem ljudstvu, in ta pešiča se še vedno ne more zvliveti v to, da so časi, ko je par ljudi teroriziralo vse ostale, že davno za nami... Konjčani vsak teror odločno odklanjajo.«

Na današnji razpravi so bile zaslišane priče odvetnik Dr. Macarol, arhidjakon Tovornik, Mihael Košanjšek in kaplan Franc Bohaneč, ki jih je predlagal obtoženec. Te priče so odločno in jasno opisale, kako se je vršil omenjeni občni zbor Rdečega križa dne 8. februarja. Povedali so, da je dr. Mejak že takoj v začetku obnega zboru zahteval ugotovitev članstva, naj se ugotovi, če so vsi plačali članarino, vpraševal, zakaj se občni zbor ni vršil leta 1929, naker so mu povedali, da društvo zaradi tega ni trpelo nič škode, dalje, da je bil starešina sodišča Mihelič sam proti zahtevi dr. Mejaka, naj se da njegova kritika predsednika na zapisnik, da je predsednik društva okrajni glavar Trstenjak storil vse, da bi društvo dobilo kakšno podporo od oblastnega odbora Rdečega križa, in da je dr. Mejak spraševal, zakaj se odbor za to ni porigal, da je dr. Mejak zahteval, naj se izročita bivši blagajnik ing. Sturm in upravnik bolnišnice Voglar državnemu pravdniku, ker so manjkala potrdila za 16.000 Din, čeprav se je kasneje izkazalo, da je bil ta denar pravilno izdan in da so tudi potrdila zanj, nato pa da se je dr. Mejak razburil in prišel kri-

čati proti korupciji in nepoštenosti, ki da se mora nehati ter da je treba napraviti konec neznoznim razmeram. Tedaj so ljudje začeli ogorčeno delati medklice dr. Mejaku: »Kdo ni pošten? Z dokazi na dan! Vi nas poštenosti ne boste ušli!« Protizakonitih medklic pa ni bilo. Vse štiri priče so izpovedale, kakor da so imele viis, da hoče dr. Mejak prestrašiti zborovalce in nastopiti proti njim kakor sodnik. Po njihovem vtisu pa se ostali trije tožitelji poleg dr. Mejaka ne morejo osebno čutili prizadete, saj je na pr. Mihelič enkrat sam nastopil proti dr. Mejaku.

Nad vse zanimivo pa je bilo zaslišanje arhidjaka-kona Tovornika.

Dr. Natlačen: »Gospod arhidjakon, ali vam je morda kaj znanega o tem, da je g. dr. Ervin Mejak bil med vojno »Jungschütz«?

Arhidjakon Tovornik: »Meni je to pač znano; mnogi so mi pripovedovali, da je bil g. dr. Mejak »Jungschütz«.

Dr. Natlačen: »Gospod arhidjakon, ali ste morda slikali kdaj v zvezi z osebo dr. Ervina Mejaka govorili o nekem »Fahnenjunkerju«?

Arhidjakon Tovornik: »Da, tudi o tem sem slišal.«

V tem vpade v besedo dr. Mejak, rekoč: »To je pa moj brat, ki je v Avstriji, kamor je odšel po prevratu, kjer je voditelj Heimwehra.«

Razburjeno pripoveduje, da ne more nič za to, če je brat šel v Avstrijo, če se čuti Nemca in če je voditelj Heimwehra. »Pri nas je bilo na žalost tako, da je bil oče Slovenec, mati pa Nemka.«

Predsednik v. s. s. Mladič: »Pustimo to, to ne spada semkaj.«

Dr. Natlačen pa ugovarja, češ, da so to važne ugotovitve. »Taki ljudje nas ne bodo ušli nacionalizma!«

Od priče, ki so jih predlagali tožitelji, so bili zaslišani davkar Schutz, učitelj Podlogar, poštni upravnik Viktor Wagner in notarski pripravnik Karel Gajšek. Schutz pripoveduje, da je bil na obnem zboru v drugi sobi, in misli, da so članki prizadeti vsi pristasi bivše napredne stranke. Slišal je sploh zelo malo. — Tudi Podlogar smatra postopanje dr. Mejaka na obnem zboru za pravilno. Članki po njegovem mnenju zadevajo odličnejše osebe. »Lahko so vsi prizadeti!« — Poštni upravnik Wagner meni, da je beseda dr. Mejaka o nepoštenosti veljala v splošnem. »Zdi se mi, da je dr. Mejak opozoril predsednika na neke protizakonite klice.«

Karel Gajšek pa je imel vtis, da so očitki dr. Mejaka upravičeni, da veljajo očitki dr. Mejaka za vso državo. Da bi pa dr. Mejak opozoril predsednika na protidržavne medklice, tega ne ve. Ko ga dr. Natlačen nekaj vpraša zaradi neke njegove izjave, izjavlja Gajšek: »To je laž!«

Dr. Natlačen: »Jurist ste, kajne, morate potem vedeti, da je beseda »laže« neprimeren za pričo.«

Dr. Mejak dr. Natlačen: »Vi ste pa mene napadali!«

Dr. Natlačen Gajšku: »Kdo je pa ovadbo pisal v Konjicah?«

Dr. Mejak: »Za eno samo ovadbo vem!«

Zasliševanje priče je bilo s tem končano in razprava prekinjena. Nadaljevala se bo 5. januarja ob 11 dopoldne.

Železniška uprava o avtobusni katastrofi

Ljubljana, 22. decembra.

O avtobusni nesreči, ki se je pripetila dne 9. decembra t. l. v Medlogu pri Celju, je izdala železniška direkcija pojasnilo, iz katerega posnemamo:

Novodobni promet z brzimi vozili je prepričal vse napredne države, da zapornice na železniških prehodih niso za promet nikakoli varnostno sredstvo, temveč nevarna ovira. Zato jih dosledno odpravljajo na vseh progah, puščajo pa jih le v območju večjih mest z gosto frekvenco in na krajih, kjer bližnje stavbe popolnoma zakrijejo razgled. Too se postopno izvršuje tudi v območju naše železniške uprave v zmislu določb zakona o železnica javnega prometa. Da je to stališče pravilno, potrjuje tudi statistika o nesrečah na železniških prehodih. V ljubljanski direkciji se je v letih 1926 do 1931 dogodilo na prelazih, ki so zavarovani z zapornicami sedemkrat toliko nesreč z motornimi vozili, kakor na prelazih brez zapornic. Če soferja zapornice povsem zanesljivo ne zadrže, bi to tem manj dosegel svetlobni signal. Še manj bi mogle preprečiti nesrečo zapornice ali svetlobni signali v gosti megli, če soferji ali vozniki ne vozijo previdno in ne upoštevajo zakonskih določb.

Pri celjski nesreči je nedvomno dokazano, da sofer ni ustavil pred prelazom, kakor to določa čl. 119 zakona o železnica javnega prometa, tudi ni vozil previdno ali z zmanjšano brzino, niti ni pogledal na uro, dasi je vozil po treh progah po lastni izjavi že več kot desetkrat in je moral vedeti, da je zaradi njegove zamude vlak nekje v bližini ceste, ker ga je vsak dan srečeval v tem delu svoje proge. Tega ni storil niti v gosti megli, ki je ležala nad tem delom ceste, temveč je vozil takorekoč slepo z zmanjšano brzino proti prelazu.

Iz vsega navedenega je jasno, da krivde za nesrečo ni iskati v nezadostnih železniških napravah.

Še eno okolnost je treba posebej naglasiti, namreč absolutno poznavanje in strogo vpoštevane vse predpisov in zakonov s strani tistih oseb, ki smejo voziti z motornimi vozili. To se mora zahtevati zlasti od soferjev, ki vozijo potnike pri koncesioniranih avtobusnih podjetjih, ker je letem poverjeno varstvo potnikov.

Nesreča v Medlogu pri Celju je izrazito avtomobilska in ne železniška nesreča.

Krvav dan v Stojncih pri Ptuj

Ptuj, 22. decembra.

K našemu tozadevnemu poročilu v večerašnji številki prinašamo še sledeče podatke: Dne 20. decembra proti večeru so se nahajali v gostilni Zuran v Stojncih brata Franc in Josip Pešec, Franc Pilinger in še nekateri drugi fantje, vsi iz Stojnc. Nekoliko pozneje je vstopil v gostilno tudi Karel Roškar,

ki se nahaja v aktivni vojaški službi pri 43. pešpolku, je pa sedaj na krajšem dopustu. Ko je vstopil v gostilno, je bil v civilni obleki brez orožja. Kmalu je začel navzočim izgovarjati z raznimi izrazi. Izgovarjati pa mu tudi niso ostali dolžni odgovora in so na njegove žaljive reagirali z enakimi izrazi. In ena opazka je Roškarja tako razburila, da je skočil po koncu z odprtim rožem v roki med ostale fante, ki so jo pa v zdajnjem hipu odkurili iz gostilne na cesto, ter začel mahati okrog sebe. V istem hipu pa se že zgrudi zadet od Roškarjevega noža Franc Pešec. Josip Pešec in Franc Pilinger videča, kaj se je zgodilo s Francem Pešcem, sta skočila slednjemu na pomoč in tudi ta dva je Roškar obdelal z nožem. Ko so na krik in vik prihiteli ljudje, je bil Franc Pešec že mrtev. Josip Pešec in Franc Pilinger pa sta se valjala v mlaki krvi. Truplo Franca Pešca so prenesli v mrtvašnico pri Sv. Marku, njegovega brata Josipa pa v ptujsko bolnišnico, Franc Pilinger pa je ostal začasno v domači oskrbi. Oba imata težke rane, prizadane z nožem, posebno Josip Pešec je hudo razrezan na levi roki, pri čemer je prerezana tudi glavna žila dovodnica, tako da je skoraj izkruvavel. Kakor zatrjujejo zdravniki, je malo upanja, da okrevata.

Izgleda, da je obstajalo med morilecem in njegovimi žrtvami staro sovraštvo in tudi okolnost, da je morilec iz druge vasi, kakor pa njegove žrtve, kar povzroča, kakor običajno, trajno napetost med fanti, je dalo povod k tragediji. Značilno je pri tem dejstvo, da je bil pokojni Franc Pešec ravno na dan njegove smrti izpuščen iz zaporov ptujskega okrajnega sodišča, kjer je odsedel dvomesečno kazeno radi tepeža. In ta njegov prihod so fante v gostilni Zuran proslavljali. — Ubijalec Roškar se nahaja v zaporih komande mesta v Ptuj, kamor ga je orožniška patrula iz Zavrča eskortirala. Priznava svoje delo brez kesa.

Pripomnimo še, da je bilo truplo umorjenega 21. decembra obducirano. Ugotovilo se je pri tem, da je bil vbojdlj z nožem tako silen, da je srce popolnoma razrezal, kar je povzročilo takojšnjo smrt.

Ljutomer

Lepo božičnico so priredile ljutomerske gospe v nedeljo popoldne v telovadnici osnovne šole. Nad 70 siromašnih otrok je bilo obdarovanih z zimsko obleko, sviterjem ali čevlji. Vsa čast ljutomerskim gospe, posebej komandni učiteljici, ki razumejo klic bede in s karitativnim delom lajšajo gorje bližnjega.

Zahvala. Vsem, ki so rajnemu g. Perbilu ob njegovem pogrebu izkazali zadnjo ljubezen, posebej še domačim pevcem, ki so mu pod vodstvom g. organista Potočnika zapeli dve krasni žalostinki, in vsem darovalcem vencev, v imenu domačih iskren: Bog plačaj!

Umrlj se: 89 let stari Jožef Stajko v Stoji vasi, 39 let stara pridna Marijina družbenka Francica Smoljš na Sp. Krapju in Marija Fekonja, 79 let stara, doma iz Radomerščaka. Svetila jim večna luč!

Ljubljana

Iz magistr. gremija

Ljubljana, 22. decembra.

Danes se je vršila seja magistratnega gremija v magistratni dvorani. Sklepalo se je o prošnji Josipa Graška za podelitev koncesije za realitetno pisarno, o prošnji Stanka Zalarja za koncesijo za akcidenčno tiskarno ter o prošnji Mirka Jančigaja o koncesiji za drogerijo. O prošnji bo sklepala še mestna občinska uprava.

Na poročilo mestnega ekonomata so se reševale sledeče prošnje: O zakupni pogodbi za travnik v Mednem, ki je last župnišča v St. Vidu nad Ljubljano in na katerem je zgrajeno medensko mestno kopališče. — Oddala se je vožnja v Mestnem domu za leto 1932. — Razpravljalo se je o podaljšanju pogodbe za oskrbovanje grobov na pokopališču pri Sv. Križu z upravitelstvom pokopališča. — Rešila se je prošnja Josipa Marinka, trgovca v Prisojni ulici, za postavitev cestne črpalke za bencin. — Nadalje se je sklepalo o dobavi koledarjev za leto 1932 in o oddaji ribolova v mestnem ribniku v Tivoliju.

Na poročilo mestnega gradbenega urada se izdajo sledeča

stavbena dovoljenja:

Elzi Bernatovič, Mestni trg št. 5. za adaptacijo podstrešja. — Jožetu Mehiću za gradnjo pritlične hiše ob Perucijevem stradamu. — Viljemu Zupanu za visokoprstično hišo v koloniji »Bajtar« v bližini vojaških smodnišnic. Janku Koviču za enodstropno hišo v Baragovi ulici. Tonetu Kralju, »Zeleznicaškemu domu«, Kmetijski družbi, Janku Zatljerju, Mariji Ogorec, Josipu Sekula, Janku Čeponu, Ignaciju Vojetu, Ani Muck za napravo hišne kanalizacije. Alojziji Petrič za podaljšanje provizorično stavbno dovoljenje za provizorično stanovanjsko hišo odn. barako na Opekarski cesti. Inž. Josipu Dedku se dovoli obstoj njegovih skladišč v Lepodvorski ulici do julija prihodnjega leta. Vladimirju Vilhelmu se dovoli postavitev lesene stanovanjske hiše ob Mencingerjevi ulici. Antonu Rasbergerju Na Stolbi št. 8 prizidek lesene verande. Tihomilu Jenku nazidek enega nadstropja na njegovo hišo, vogal Karlovske ceste in Vožarski pot. Tonetu Kralju prizidek ateljeja v Gerbičevi ulici št. 11. Ograja pred trdko »Triumph« avto na Celovski cesti se odstrani in cesta do posestne meje razširi.

Izdajo se sledeča

uporabna dovoljenja:

inž. Dukiču za prizidek in adaptacijo njegove vile ob Cesti v Rožno dolino št. 2. Mariji Bizovičar za provizorično stanovanjsko adaptacijo podpritičja na Friskovcu št. 3. Pavlinu Alojziju, enodstropna hiša v Pietersnikovi ulici. Jugu Josipu, visokoprstična hiša v koloniji »Zeleznice družine«, Jagru Melhiorju, enodstropna hiša v isti koloniji. Grilju Josipu, visokoprstična hiša v Posavski ulici. Rapu Zori, enodstropna hiša na Vodovodni cesti nasproti Fortune. Heinricharju Alojziju, enodstropna hiša v Grablovevi ulici. Rusu Josipu, adaptacija na Izanski cesti 16. Zanu Ivanu, adaptacija in hlev v Bohoričevi ulici 11. Zavarovalni družbi Jugoslaviji, adaptacija, Gospodarska cesta št. 5. Seme Antonu, nazidek enega nadstropja. Deklevali Hela, uporaba hiše v Zitnikovi ulici. Batelinu Danijelu, uporaba hiše v Podmilščakovi ul. Bizjaku Karolu, uporaba hiše v Sp. Šiški, kolonija »Zeleznice družine«. Grobelšku Antonu, uporaba hiše v isti koloniji.

Kaj bo danes

Drama: Zaprta.

Opera: Zaprta.

Nočno službo imajo lekarne: mr. Bahovec, Kongresni trg 12; mr. Ustar, Sv. Petra c. 78 in mr. Hočevar, Celovška c. 34.

★

© Elizabetna konferenca sv. Frančiška Asiškega v Šiški je obdarovala za božičnico 55 otrok z obleko in čevlji.

© »Božični misterije v Rokodelskem domu. V nedeljo je priredilo Kat. rokodelsko društvo rokodelskih pomočnikov svojo božično predstavo, katere se je udeležilo številno občinstvo. Program je bil lep in je vse zadovoljil. Najprej je nastopil Fr. Sekelj, ki je z dr. Opekovič »Svetim večerom« pričaral v duše svetlobo, občutek, ki se je poglabil, ko je zapel Miro Lenček »Počitek« in »Pastirsko pesem« iz Premirovih »Božičnih skrivnosti«. Nato je predsednik g. kanonik Stroj nagovoril občinstvo in potem je sledil »Božični misterije v štirih slikah, katerih prvi dve sta Levstikovi, drugi pa dr. Andreja Pavlice. Misterij so podali v zborni deklamaciji in s petjem, ki je prizor prijetno poživilo. — Prihodnja predstava — »Pri kapelici« — bo na novega leta dan.

Praktična božična darila za gospode

nudi F. I. GORIČAR, Ljubljana, Sv. Petra c. 29 n. pr.: lepe bele srajce, modne celiraste, flanelaste športne, spalne srajce, spodnje gradl in barhent hlače, triko perilo, volnene vestje, nogovice, kravate, lepe žepne robce, itd. po brezkonkurenčnih cenah. — Oglejte si naše izložbe!

© Prva pomoč proti strupenim plinom je bil naslov predavanja, katere je priredila Prosvetna zveza v ponedeljek 21. t. m. izven okvirja običajnih prosvetnih večerov. Če katero, potem se baš to predavanje sme imenovati nujno potrebno za sedanje razmere. G. sanitetni polkovnik dr. M. Justin je v svojem lepo zasnovanem predavanju obrazložil glavne vrste plinov, kakor tudi tekočin, katerih se poslužuje sovražnik da uniči nasprotnika. Razložil je tudi strahovite učinke, ki se pojavijo kot posledica zastrupljenja s plini. Kemični inštitut naše univerze je dal na razpolago tudi omenjene pline, kateri so krožili, seveda razredčeni, v epruvetah od poslušalca do poslušalca tako, da si jih je lahko vsak ogledal in tudi z vonjem okusil njih aromo. S pomočjo skiptičnih slik pa je predavatelj pokazal razne tipe plinskih mask in priprav katere nas čuvajo pred zastrupljenjem. Nabito polna dvorana odličnega občinstva pa je pričala s kakšnim zanimanjem zasledujejo naši meščani tovrstni poduk. Drugi del tega predavanja pa bo v torek 22. decembra od 8. zvečer istotako v uniojski dvorani. Ze sedaj opozarjamo na to aktualno predavanje v katerem nam bo isti predavatelj razložil, kako si moremo s pomočjo pravilno zgrajenih kleti, dvoran, zavetišč in malih hišic ob slihih nevarnostih rešiti življenje.

© Mestno drsališče v Tivoliju bo v slučaju ugodnega vremena odprto od dne 24. decembra 1931 dalje. Led je na vsej ploskvi gladek in brez razpok. Vstopnina na drsališče občljana.

© Mestno načelstvo v Ljubljani razpisuje dobavo blaga za 120 dežnih plaščev za uslužbenstvo mestne elektrarne, vodovoda, plinarne in cestnega nadzorstva ter blaga za 22 palerov. Vzorec z navedbo cene je vložiti pri mestnem ekonomatu, najpozneje do 29. decembra 1931 popoldne. Dobavni pogoji se dobijo v ekonomatu mestnega načelstva med običajnimi uradnimi urami, proti povračilu fakturnih stroškov.

© Opozorjamo na novootvorjeni moderni frizerski salon, ki sta ga otvorila Stane in Tinka Ralar v Prešernovi ulici 7. Več v današnjem oglasu.

Uniojska klet cene znatno znižala! Kupite dobra vina za praznike za dom.

© Na blaga usmiljena srca se obrača 82-letni starček, bivši trgovec, ki je v svetovni vojni zgubil vse svoje premoženje. Malenkost, kar je mogel rešiti, je porabil do zadnje pare. Danes živi v veliki bedi in pomanjkanju ter naravnost strada, zaslužiti pa zaradi visoke starosti ne more nitiesar. Zelo prosí gg. trgovce in druga usmiljena srca, da bi mu po možnosti pomagali. Dobro bi došla tudi stara obleka. Milodare prevzame upravništvo »Slovenec« v Ljubljani.

© Dva poskušena samomora. V ljubljansko bolnišnico so v ponedeljek zvečer pripeljali dva moška, ki sta poskušala samomor in katerih stanje je bilo še večer popoldne zelo nevarno. Prvi je 24 letni Alojz Kižič, doma iz Banjeluke in stanujoč v hotelu Tivoli. Kižič je po poklicu trgovski potnik, zaradi neke obdolžitve pa je moral del časa sedeti v zaporu, kar ga je zelo potrljo. Prednočnim se je zabodel z nožem v desno stran prsi ter si povzročil veliko rano. Reševalni avto ga je prepeljal v bolnišnico, kjer sedaj niha med življenjem in smrtjo. — Tudi drugi prostovoljni kandidat smrti, 23 letni delavec Filip Jerša iz Ovsit pri Radovljici, ima zelo nevarno poškodbo. Iz neznanega vzroka se je namreč v ponedeljek popoldne ustrelil s puško v glavo in sicer v brado. Strel mu je raznesril ves obraz. Tudi njemu grozi smrt, ako se zdravnikom ne posreči, da ga kljub vsemu le rešijo.

© Ponesrečeni. Poleg dveh samomorilcev je bolnišnica sprejela še tri ponesrečence. Ze dne 19. t. m. je nekdo udaril 39 letnega mesarskega mojstra Ivana Čilenška s tako silo z roko po glavi, da je ta padel in si poškodoval levo nogo. — 31 letni Lovro Fajfar, sin posestnika iz Srednje Dobrave v občini Ovsitve na Gorenjskem, je žagal doma dva drva in mu je med delom cirkularka odtrgala prste na levi roki. — Večer popoldne je bila 18 letna služkinja Pavla Marinko iz barake pri mestni klavnici tako močno tepena, da je morala s poškodovano glavo v bolnišnico.

© »Pri Bobenčuk vsak petek sveže namočene polenovke.

Maribor

Planinske službe božje ob božiču. Mariborska kočna na božični dan — Pesek, nedeljo po božiču in na dan novega leta. Ribniška kočna na dan novega leta. Arh na dan novega leta. Čas za naše se določi skupno s smučarji.

© Jurija Zebota zadnja pot. V ponedeljek popoldne je bil pogreb častiljivega starčka 81 letnega Jurija Zebota, očeta bivšega narodnega poslanca Franja Zebota. Udeležba pri pogrebu je bila veličastna in je pričala o priljubljenosti blagega pokojnika v celi šentiljski in sosednjih farah. Iz Maribora so prišli k pogrebu med drugim bivši mariborski župan dr. Juvan, višji mestni zdravnik dr. Wankmüller ter msgr. Vreže, ki je vodil spreved ob asistenci šestih duhovnikov. Na grobu je spregovoril krasne poslovilne besede šentiljski župnik Evald Vračko, ki je proslavil odlične krščanske vrline pokojnikove. Plemeniti duši trajen spomin, žalostnim sorodnikom naše globoko sožalje!

© Uvoz kmečke moke v mesta ali trge prepovedan. Prejeli smo od mestnega načelstva: Z razglasom banske uprave je prepovedan uvoz kmečke moke na trge v mesta. Zoper vsakega, ki bi nepooblaščen kupoval pšenico na trgu, je podati prijavo pristojnemu oblastvu. Pšenice se na trgu ne sme kupovati niti za hišno uporabo.

© Božični repertar mariborskega gledališča. Na božični dan se bo popoldne ob 15 uprizorila Gorinškova vesela otroška spevoigra »Rdeča kapica«. Zvečer ob 20 bo premijera Abrahamova opereta »Viktorija in njen huzar«. — Na Stefanovo se bo ponovila popoldne ob 15 Gogoljeva groteska »Ženitev«, zvečer ob 20 pa Leharjeva »Zemlja smehljaja«. — V nedeljo 27. decembra bo popoldne ob 15 Zellerjev »Ptičar«, zvečer ob 20 pa prva ponovitev »Viktorija in njen huzar«.

© Neve podpore brezposelnim. Na zadnji seji odbora za podpiranje brezposelnih v Mariboru je bilo podeljenih 36 novih podpor. Delijo se podpore iz fonda mestne občine samo v Maribor pristojnim brezposelnim; dnevna podpora znaša 15 Din ter jo uživa posameznik za dobo štirih mesecev. Podpora podeljuje odbor, v katerem se nahajajo podnačelnik, vodja socialno političnega urada in predstavniki posameznih strokovnih organizacij.

© Poselska zveza ima v nedeljo dne 27. decembra ob pol 17 v dvorani Prosvetne zveze svoj redni mesečni sestanek.

© Akademski kongregacija ima drevi ob 20 svoj izvenekriven sestanek v prostorih Jugoslovanske strokovne zveze, palača OUZD v Sodni ulici. Sodali pridite polnoštevilno!

© KMKS »Panonija« vabi svoje člane na razgovor, ki se vrši danes ob 17 v lokalni Jugoslovanske strokovne zveze v novi palači OUZD, tretje nadstropje, Sodna ulica. Polnoštevilno in točno!

© Spremembe v uradovanju na mestnem magistratu. Kakor smo izvedeli, se nameravajo spremeniti na magistratu uradne ure. Uradovalo se bo od 1. januarja dalje popoldne od 8 do 13 in popoldne od 15 do 17.

© Rabite nageljne, vence, šopke, ključice telefon 27-66 Vrtnarstvo — Jemer — Maribor.

© Zrtev ognja. Večraj je nastal požar v Zgor. Polskavi ter je ožen upeljal stanovanjsko hišo. Pri gašenju je zadobila močne opekline poljska dnarica Barbara Padovšek ter so jo morali prepeljati v mariborsko bolnišnico.

© Živa baklja. Težka nezgoda je zadela poljsko delavko Antonijo Pukiš iz Stok. Ko je kurla v štedilniku, so švigili plameni po njej ter se ji je vnela obleka in lasje. K sreči se je posrečilo oteži je strašne smrti v goreči obleki, vendar je zadobila tako opasne opekline po vsem telesu, da so jo prepeljali v bolnišnico.

© V splošni bolnišnici bo obdarovanih 100 otrok. Uprava bolnišnice priredi kar vsako leto tudi letos v bolnišnici božičnico. Letošnje obdarovanje je povzročilo obilo skrbi, ker je treba postaviti nič manj kot 17 dreves in pod vsakim lepo številu daril. Obdarovanih bo letos nad 100 otrok.

© Uboj v domačem prepiru. V splošni bolnišnici je večeraj zjutraj preminul 46letni Anton Fras iz Slivniškega Pohorja pri Račjem. Rajni je postal žrtev domačega prepira, ki se je odigral dne 21. decembra na domu pokojnega. Fras in sin njegove priljezne Jože Černe se že dalje časa pisano gledata in čisto je prihajalo med obema do nesporazuma. Usodnega dne je nastal med njima zopet prepir, ki se je stopnjeval do take srditosti, da je prišlo do spopada. Černe je zagrabil za kol ter udaril Frasa z vso močjo po glavi. Pod udarcem je počila lobanja in Fras se je zgubil do te mere, da je prejel preveliko poškodbo. Prepeljali so ga v mariborsko bolnišnico, kjer pa mu niso mogli rešiti življenja ter je podlegel poškodbam.

© Vlomilec imajo? Večraj je aretirala policija nekega Dunajčana H., ki je tudi že v našem mestu dobro znan kot izredno opasen vlomilec. Sumijo, da je imel on svoje prste vmes pri zadnjih vlohah, ki so bili izvršeni tako mojstrsko in previdno, da ni ostalo za vlomilec nobenih sledov, na podlagi katerih bi jih mogli prijeti. Aretirance trdovratno taji vsako zvezo z inkriminiranimi de-

janji ter zatrjuje, da je prišel v Maribor samo na obisk.

© Stanje darov za Pomožno akcijo. Prejeli smo nov izkaz o darovih za Pomožno akcijo, v katerem zopet žalibog samo dve svoti presegata številu 1000. Od teh je največji dar Delavske zbornice v znesku 10.000 Din. Zavodi, ki si grade palače milijonske vrednosti, so izkazani z malenkostnimi zneski, ravnotako tekstilna industrija, ki se edina danes v našem mestu prosperira. Za veliko tekstilno podjetje pomeni danes znesek 500 ali 1000 Din malenkostno miloščino, ne pa dar, katerega je javnost pričakovala. Podjetja, ki nosijo delno na brezposelnosti, posebno pisarniškega osebja, skrivno radi velikega števila inozemskih nastaviteljev, so pač moralno prisiljena prispevati nekaj več, kakor pa izkazujejo dosedanja seznanja darov. V prihodnjih dneh bo uvedena po Mariboru živahna osebna propaganda v korist nabiralni akciji darov v gotovini in naravi za mariborske reveže. Prepričani smo, da se bo naša javnost odzvala to pot živahnjeje ter bodo izkazali darov zadobil čisto drugo sliko. Pri Pomožni akciji je pripravljenih že sedaj nad 800 oseb, ki nimajo vsakdanjega kruha. Število bo še naraščalo, treba jim bo oskrbeti ne le kruha, ampak tudi obleke in obutve. Mariborsko občinstvo je za dobrodelne akcije že od nekdaj pokazalo mnogo srca. Pričakujemo, da se bo isto zgodilo tudi sedaj, ko je sila priklopela do vrhunca.

© Mila Faval. Glavni trg (Badl) priporočala zalogo dežnikov, aktovk, torbic, kovčkov, galanterije, glablil.

Celje

© Izložbeno okno v plamenih. Večraj v torek dne 22. t. m. okoli 6 zjutraj je zapazila neka kmetica iz celjske okolice, ko je šla mimo Narodnega doma, da se je močno kadilo iz izložbenega okna manufakturne trgovine g. Goloba v Narodnem domu. Žena se je prestrašila ter je tekla takoj na bližnjo policijsko stražnico ter je opozorila varnostne organe na ogenj, ki je moral nastati v imenovanj trgovini. Varnostna straža je takoj obvestila požarno brambo, ki se je hitro odpravila ter je bila že čez nekaj minut na licu mesta. Ker lastnika trgovine ni bilo pravočasno na pozorišču, da niso mogli takoj v trgovino, so udrih skozi izložbo v trgovino. Izložba je bila vsa v plamenih, v trgovino samo pa se ogenj še ni mogel razširiti. Požarna bramba se je takoj lotila svojega posla, da je bil ogenj tekom 10 minut pogasjen. Nastala škoda je precejšnja, kar je zgorelo vse, kar je bilo v izložbi, izložba sama s šipo je seveda tudi uničena in vrhu tega se je pokvarilo precej blaga od vode, ki se je porabila za gašenje. K sreči pa je škoda krita z zavarovalnino. Glede vprašanja, kako je nastal ogenj, se je od policije ugotovilo, da je krivda v ne previdnosti vajencev, ki je zvečer izpraznil peč, potem pa posodo s pepelom postavil pod izložbo. Med pepelom pa je bilo še precej žerjavice, ki je najbrž tlela celo noč, dokler se zjutraj ni vžgala izložba.

© Slikarska razstava. Opozarjamo občinstvo ponovno na razstavo slik, ki jo prireja akademski slikarja gg. Modic in Slapernik v Mestni hranilnici. Razstava bi morala trajati samo do 24. dec., vendar sta se pa razstavljalca z ozirom na naraščajoče zanimanje med občinstvom odločila, podaljšati razstavo do nedelje dne 27. t. m. Razstava je odprta vsak dan od 8 zjutraj do pol 13 in popoldne od pol 2 do pol 7 zvečer.

© Krasne bonboniere, raznovrstne bonbone, obeske za božično drevo, vsakovrstno specerijo, fino okusno prekajeno meso in razna fina tu- in inozemska vina, sve sveže po zelo ugodnih cenah — kupite letos za praznike pri trdku Anton Pazariću.

© Izprememba pristojbin v mestni klavnici. Na seji občinske uprave 27. nov. so bile sklenjene sledeče izpremembe obratnega reda mestne klavnice. Redne pristojbine veljajo le za stranke mesta Celja, dočim se zvišajo pristojbine za stranke izven Celja in sicer: Za 1 govedo 50 Din, za 1 konja 56, 1 tele 24 Din, 1 prašiča do 60 kg 32, nad 60 kg 36 Din, za drobnico pa 10 Din. Od uvožene zaklane živine se plača pri nadropniku 0,50 Din od kg. Nadalje je bilo sklenjeno, da se oddajajo hladilnice samo za pol leta in sicer od 1. jan. do 30. junija in od 1. julija do 31. dec. Pritožbe zoper ta sklep so dopustne na bansko upravo v Ljubljani v roku 14 dni od 22. t. m. naprej. Pritožbe je vložiti pri mestnem načelstvu.

© Smrtna kosa. V javni bolnišnici je umrla v nedeljo dne 20. t. m. Kopusarjeva Frančiška, hčerka splavarjeva iz Ljubnega, stara 4 leta. — V ponedeljek 21. t. m. je umrl v javni bolnišnici v starosti 27 let Lorgor Janez iz Globokoga pri Smarju, kotičar na gradu Jelše. — Isti dan je še umrla tudi v javni bolnišnici v starosti 64 let občinska babica iz Sevnice ob Savi Eliza Zabukovčeva. — Zalujočim preostalom naše iskreno sožalje, dušam umrlih pa večni mir in pokoj.

Kulturni obzornik

Gledališki večer »Obraznikov« v ljubljanski operi

Dasi je prireditel Teaterske družine »Obraznikov« 21. decembra doživela popoln zunanji poraz in se je večer zaradi nesreče, ko je do dna izpraznila igralna na odru omedlela, moral sredi igre končati, se mi vendar zdi nujno, da rešim pozitivno strani te prireditve nasproti nerazpoloženemu občinstvu, ki je v veliki meri še povečalo neuspeh. Preden podrobneje govorimo o stvari, je predvsem treba povedati, da je občinstvo kmalu po prvih prizorih postalo zelo nemirno; ko je zgubilo zvezo z odrom, je tako začelo motiti igralce in poslušalce, da tekstu ni bilo mogoče več slediti. Igralci so bili kajpak prethiti, zato je intimni značaj dela in uprizoritve moral uioniti v velikem prostoru in nemiru. Vljudnejši del nezadovoljencev je odšel po prvem dejanju, nevljudnejši in potrpečljivejši so ostali. V drugem dejanju so se popolnoma izpraznili igralci in nevljudni nezadovoljenci vnovič srečali in si kljubovali do katastrofe. Pri tem je bilo mnogo preracunane nelagodnosti, sirovosti in demonstrativnega nerazpoloženja zlasti na dijaških stopniščih, kjer so posamezne igralce celo openali, pa tudi iz lož in partije za se sililo ropotanje in pokaljevanje; nezneni gospod se je sredi situacije tišine ugal iz sprednjih vrst in s težkim stolom in v čevlji na skrepnih petah in kantorsko odšel — in nato se je kmalu končalo. Tako se zgodi pri nas, ko si ne upamo stvari niti jasno odkloniti, ampak se skrivamo za mencejan in onemogočimo košek za košek, z domačim humorjem vsak nekaj — in nihče.

Prireditel sama ima v sebi precej usodnih napak, v blatu pa jo je treba razmetati in tudi po kvantitetah soditi. Bojan Stupica, stud arch., je nedvomno

no gledališko nadarjen človek. To je pokazal s svojim konceptom, ko je združil vsa odzeka izrazna sredstva: besedo, godbo, luč, gibanje telesa in prostor v eno sozvočje, v ritmično muzikalno prostornost, kjer je vsak izmed sestavnih delov enakovredn in neločljiv od drugih. Ni to novo, a v toliko doslednosti in tudi s tolikim čutom tega pri nas ni nakazal nihče, čeprav so naši režiserji tipali v eno in drugo stran — pa jim seveda manjkajo sredstva in praksa jih tira drugam. Bojan Stupica pa je tvegal sredstva in imel je vero v eksperiment. Njegov oder, ki si ga naše gledališče niti misliti ne more, je bil glede konstrukcije in občutja dovršena stvar. Plastično-simfonični zamisel igre s tremi osebami bi bil v manjšem prostoru gotovo prišel bolj do veljave kakor na ogromnem do konca razmaknjenem opernem odru, kjer noben intimen zvok ne more do občinstva, saj smo to čutili celo pri g. Skrbinšku. Da ima Bojan Stupica močan estetsko stvariven čut, smo videli iz njegovega zamisla ritmika, ko nam je s svojimi tremi, oziroma dvema osebama podal vrsto prostorskih in ritmičnih prizorov, ki so bili v resnici lepi. Tudi njegov glasovni material, ki je zmožen lepih kadenc, je prijeten in za začetnika prožen. Napitnica padlim tovarišem je bila močno doživljiva.

Toliko v obrambo in priznanje. Uprizoritev pa ima seveda tudi tragične zmoje. Prvi široko gesto po monumentalnosti, ko je take poizkusa treba začeti v kotičkih in od tam prodirati v javnost. To bi bil poizkus za sto ljudi, ne za opero, ki povrh nima prav nobene intimnosti. Druga usodna zmoja je ta, da bi bilo na odru mogoče neomejeno ekstatično doživeti ali izživeti. Tudi oder more le nakazovati, ker ni samo koncentracija prostora, to je sveta, ampak tudi česa, to je življenja. Docela razvita ritmično-simfonična igra pa bi raztegnila igro v neskončnost — in zato so bili naši »Obrazniki« ob pol 11 zvečer na sredi, mesto na koncu. Pozabili so, da še tako dober ples, recitacijo, celo simfonijo poslušamo in dojemamo s popolno pozornostjo samo kratek čas in da se naši čuti kmalu

utrudijo. Tako igra bi smela trajati največ uro in pol. Tudi oder mora namreč vedeti, da zanj ni prave popolnosti in poduhovljenja, in se mora prijazniti s trdotami, ki jih mu nalaga težka materija. Za docela poduhovljen teater je treba tudi nove igre; Raynalov »Grob neznanega junaka«, ki ga je Bojan Stupica predelal v »Vojno in mir«, je po stilu bolj prikladen, a še kljub temu predolg, kakor smo videli. Tudi še tako idealen igralec se mora omejiti na nerazrešene in nesproščene podarke svoje igre, ker igra gledalec, ki sicer ne sodeluje tvorno kakor to dela čitatelj, a vendarle tudi gledalec ni docela pasiven, saj doživlja v celoti in globini in ne v samih trenutkih in ploskvah.

Poleg g. B. Stupice sta sodelovala še g. M. Skrbinšek in gospa Sava Severjeva. G. Skrbinšek je kot aktiven in izraziti igralski praktik pokazal mnogo poguma in dobre volje za razvoj gledališke umetnosti in mladi naraščaj, kar je njegova osebna vrлина — toda kot izkušen gledališki človek bi bil moral vedeti, da so šibak organ obeh njegovih mladih tovarišev v operi popolnoma podlegel. Menda celo na odru sploh ni bilo skušnje. Gospa S. Severjeva se je vrnila s svojih studij v Berlinu; ker je bila do dna utrjena, ne moremo soditi njenega uspeha, a prepričan sem, da bi bila v manjšem prostoru uspeła, ker je zlasti njena ritmična igra ugaljala.

Izmed besed, ki jih je g. Skrbinšek povedal občinstvu v vabilo, potrjujem tele: »Naša dolžnost, ne iti malomarno ali prezirljivo mimo teh semen ali pa jih celo s svojo brezobzirno cinično pruto razdrobiti, temveč jih ljubježno gojiti.« Zato se je njegovo vabilo preobrnilo. Niž zato. Rad bi, da bi Bojan Stupica razvil svoj talent ali kot arhitekt, za kar so poklicani drugi, ali pa napredoval v gledališki vednostih. Njegova smer kaže sicer nekaj anemičnega in je začetniška, a šim najde trdnosti in realnejši opor tudi zunaj scene, ima bodočnost. Pri nas pa je dobrih deset let že tale praksa: ko poskušajo mlade moči, jih avgurji s široko gesto openljajo kot nezrele in brezupne

eksperimente; brž ko mladici skočijo iz lupine, jih teti avgurji kot pridobitve razkazujejo po svojem zrelem gospodstvu. To zadnje samo kot priložnostni zvok ob prvi nesreči »Obraznikov«. F. K.

Koncert pevskega društva »Cankar«

Ljubljansko pevsko društvo »Cankar« praznuje letos desetletnico svojega obstoja. Da proslavi ta prvi svoj jubilej, je priredilo v ponedeljek 21. decembra v Filharmoniji koncert, ki ga je pod vodstvom g. Krista Perka izvajal dvajsetglavi moški zbor. Poleg tega je nastopil še g. režiser Narodnega gledališča Ciril Debevec z recitacijo primerne dela Cankarjevega »Kurenta«.

Uvodoma je vodja zbora g. K. Perko govoril o položaju zbora in podal analizo programa.

Zbor je pol sploščka šest priredb slovenskih in hrvaških narodnih (Marolt, Gotovac, Bersa, Dev), med katerimi so napravile najdaljši vtis tri Devove priredbe koroških narodnih (Da bi biva liepa ura, K sem v pvanico, Barčica), potem je sledila Debevecova izrazita interpretacija »Kurenta« — prvi užitek. Nato je baritonist g. A. Zupan podal po en Lajovec in Hirschlerjev solospes s klavirjem (D. Zebre). G. Zupan ima visok lirichen bariton. Končno so prišle na program še slovenske in hrvaške umetne zborovske pesmi skladateljev Pavčič, Prelovec, Muhvič, Konjovič, Tajčević. Pesmi Pod pen-djeri in Pjesme od kola sta bili za zbor ter oreh.

Zbor ima lepe in močne baze, je precej discipliniran, dirigent zna skladbe dinamično fino in z občutkom podati. Koncert je bil izvršno obiskan in navdušeno sprejet.

MATIČNA KNJIGARNA
Ljubljana - Kongresni trg
MUZIKALIJE VSEH VRST

Dnevna kronika

Koledar

Sreda, 23. decembra: Viktorija (Zmagoslava) devica mučenica.

Novi grobovi

† V Ljubljani je umrla gospa Terezija Mašek, soproga znanega ljubljanskega gostilničarja. Pogreb bo danes popoldne ob 2 iz hiše žalosti Krojaška ulica 8 na pokopališču k Sv. Križu. Blag ji spomin! Žalujemo naše iskreno sožalje!

† V Bitunah pri Boh. Bistrici je umrl posestnik g. Tomaž Krek. Pogreb bo v četrtek ob 11 popoldne. Naj v miru počiva! Žalujemo naše sožalje!

† V Kamniku sta umrla Cecilija Birk v starosti 67 let in gostilničar Martin Vrhovnik, star 53 let. Naj v miru počivata! Žalujemo naše sožalje.

† V Cerknici je umrl g. Andrej Zgone, pos., gostilničar in sodavkar. Pokopali ga bodo v četrtek ob pol 10 popoldne. Svetila mu večna luč! Preostali mu sožalje.

† V Zagrebu je umrl g. Gustav Smola, kapetan v p. Truplo bodo danes prepeljali v Ljubljano, kjer ga bodo ob treh popoldne pokopali na pokopališču pri Sv. Križu. Blag mu spomin!

Cerkveni vestnik

Za fante bodo duhovne vaje v Domu od 2. do 6. januarja 1932. Priglasite se!

RAZGLASI Avtoprometna družba »Bistra« javlja, da bo za dan 25. decembra t. l. ustavila promet na vseh progah; naslednje dni pa bo vozila zopet z voznim redom. — R. HOJAK.

Ostale vesti

— Zahvala. Veliko Vas je na moj dan, 21. decem. bilo. Prisrčna Vam zahvala! Do danes sem se vsakemu izmed Vas in vselej posebi zahvaljeval. Dovolite mi, da 92-letnik, letos to skupno storim. — Božja dobrota Vas ogreva in osrečuje! Dušno in telesno zdravi stopajte od godu do godu toliko let, kolikor jih je Vam samim v željah. Meni pa — tega Vas prosim — ohranite veren spomin, kakor jaz Vas nikoli pozabil ne bom. Tomo Zupan.

— **Razpis nagrad.** Pevska zveza razpisuje 3 nagrade za 500, 300 in 200 Din za nove, še ne objavljene pesmi, zložene za moški, mešani ali ženski zbor v obsegu vsaj tri strani »Pevca«. Bili morajo neoporečne vsebine, po obliki in konceptu take, da jih zmogajo povprečno dobri podeželski zbori. Rok: 1. februar 1931. Partiture, ki ne smejo biti pisane lastnoročno, naj bodo opremljene z geslom, ki naj ga pošlje vsakdo obenem z zaprim svojim naslovom na Pevsko zvezo v Ljubljani, Komenskega ulica 12. Odbor Pevske zveze.

— **Opaziramo** na predavanje pesniških originalov pesnice Vide Jerajve v Radu danes ob 11. popoldne.

— **Požigi na Koroskem.** Iz Podjune nam pišejo: Sicer v skrbah za bodočnost v gospodarskem oziru a vendar še mirno je spal dozdaj naš kmet. Sedaj je pa vse v strahu in ljudje cele noči ne spe in stražijo, ker se to noč v tem, drugi večer spet v drugem kraju posvili. Iz leve dravske strani se seli nesreča na desno. Med svitnicami, dne 9. decembra je zlobna roka zažgala velika gospodarska poslopja v škocijskem župnišču. Uničeno je res napredno in moderno urejeno gospodarstvo župnika Poljanca, ki ima velikansko škodo. Kam vodi ta pot? Ali so to predznaki boljše vrnitve? Ves pekleni načrt je gotovo organiziran.

— **Pri trdovratnem zaprtju, napetosti v telesu, preobčutljivosti želodčne kisline, glavobolu, razdraženosti, tesnobi, splošnem slabopojutju in utrujenosti pospeši naravna »Franz-Josef« grenčica brez napora in bolečin lahko izprazni črev vseh neprebavljenih ostankov in v mnogih slučajih obvaruje pred vnetjem slepiča. Najodličnejši zdravnik stoletja so uporabljali »Franz-Josef« vodo z najboljšim uspehom pri moških, ženskah in tudi otrocih. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.**

— **Doktorja Franceta Prešerna** zbrano delo, ki sta ga uredila dr. Avg. Pirjevec in dr. Joža Glonar, je najlepše božično darilo. Delo obsega vsa pisma in poezije, katere je kdaj napisal naš največji pesnik. Kulturna dolžnost vsakega zavednega Slovenca je, da svoje velmože pozna tudi po nji.

Ruff-kakao je najboljši in najcenejši

Ljubljansko gledališče

DRAMA

Začetek ob 20

Sreda, 23. decembra: Zaprtje.
Četrtek, 24. decembra: Zaprtje.
Petek, 25. decembra ob 20: CVRČEK ZA PEČJO. Znižane cene. Izven.
Sobota, 26. decembra ob 15: PETERŠKOVE POSLEDNJE SANJE. Znižane cene. Izven. — Ob 20: ZAPRAVLJIVEC. Znižane cene. Izven.
Nedelja, 27. decembra ob 15: DVE NEVESTI. Znižane cene. Izven. — Ob 20: ARSENE LUPIN. Znižane cene. Izven.

OPERA

Začetek ob 20

Sreda, 23. decembra: Zaprtje.
Četrtek, 24. decembra: Zaprtje.
Petek, 25. decembra ob 15: VIKTORIJA IN NJEN HUZAR. Znižane cene. Izven. — Ob 20: KOŠTANA. Znižane cene. Izven.
Sobota, 26. decembra ob 15: DEŽELA SMEHLJAJA. Znižane cene. Izven. — Ob 20: CAR MEN. Znižane cene. Izven.
Nedelja, 27. decembra ob 15: MADAME BUTTERFLY. Znižane cene. Izven. — Ob 20: GROFICA MARICA. Znižane cene. Izven.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Sreda, 23. decembra: Zaprtje.
Četrtek, 24. decembra: Zaprtje.
Petek, 25. decembra ob 15: RDEČA KAPICA. Otroška predstava. — Ob 20: VIKTORIJA IN NJEN HUZAR. Premijera. Izven.
Sobota, 26. decembra ob 15: ZENITEV. — Ob 20: ZEMLJA SMEHLJAJA.
Nedelja, 27. decembra ob 15: PTIČAR. — Ob 20: VIKTORIJA IN NJEN HUZAR.

hovich delih. Ker je knjižica tiskana na finem papirju, ima jako priročno obliko in krasno vezavo, boste naredili svojim prijateljem s takim darilom največjo uslugo. Cena nevezani knjigi je 40 Din, vezani v celo platno 55 Din, v celo usnje pa 90 Din. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Katalog knjižne zaloge je brezplačno na razpolago.

— **Autobus Stična—Zužemberk** vozi v sredo in četrtek pred Božičem trikrat dnevno.

— **Očetovo nasledstvo** v obliki lepih belih zob lahko ohranite v pozni starosti s stalnim čiščenjem z znano Chlorodont zobno pasto. Poskus vas bo prepričal. Tuba Din 8.—

— **Poceni, a vseeno okusna** so naša božična darila. Drogerija Gregorič, Ljubljana, Prešernova ulica 5.

Plui

Iz notarske službe. Za substituta po umrlem notarju Kazimirju Bratkoviču je določen notar dr. Ivanšek iz Rogatca, ki je svojo službo že nastopil. Mesto se razpiše.

Nagla smrt. Ivanka Gabrovec, kuharica iz Bednja, 38 let stara, je na potovanju zbolela, vsled česar je morala v bolnišnico v Ptuj, kjer je vsled pljučnice dne 21. t. m. umrla.

Tatvina mesarskih nožev. Mesarju Alojziju Polancu so v mestni klavnicu opetovano izginili mesarski noži, ne da bi prišel tatu na sled. In šele dne 19. t. m. se mu je posrečilo zaslediti tatu v osebi mesarskega učenca A. S. Poslednji je radi tatvine prijavljen sodišču.

Trbovlje

Cementarna ne bo reducirala, kakor se je prvotno sporočalo in govorilo, ampak bo za časa popravil v tovarni, delavce drugod zaposlila. Prav je tako!

Dobra srca. Stista, ki pritiska našo dolino vsled redukcij, praznovanja in znižanja plač, je vzbudila v Trbovljah in zunaj po svetu usmiljena srca, jim odprla roke, da se je sedaj za božič lepemu številu otrok, a tudi drugim revnim in bolnim pomagalo. Lep zgled Vincencijeve konference, ki že leta sem vrši to delo, je nalezeljiv in sedaj se od vseh strani prizadevajo omiliti sedanje bedo in olajšati stisko. Pomožni odbor je 440 otrok obdaril z obleko, društvo za varstvo otrok je predvsem nakazalo podpore sirotam brez staršev, žensko društvo pa revnim članicam, Vincencijeve konference pa bolnim, revnim in otrokom. Ob veselih božičnih praznikih, ki nam govorijo o božji ljubezni do ljudi, se je vzbudilo tudi veliko ljubezni do bratov v stiski. Lepa hvala vsem, ki so kakorkoli pomagali!

Glavno zborovanje JNZ

Dolgo pričakovano zborovanje naše najvišje nogometne instance je za nami. V nedeljo so v Belgradu zborovali zastopniki vseh nogometnih klubov iz države. Rešili so imeli mnogo važnih vprašanj, med njimi tudi, kako se bo igralo prihodnje leto za državno prvenstvo. Prejšnja leta se niso tako zanimali za državno prvenstvo in se je način igranja spreminjal skoraj brez debate. Letošnji način po ligah je pa povzročil, da se zanimajo za način, kako se igrajo tekme za državno prvenstvo, skoraj vsi klubi v državi. V največji meri seveda zopet tisti, za katere je gotovo, da ne bodo nikdar sodelovali v glavnih tekmah. Toda na zborovanju JNZ ima vsak klub en glas, pa bodisi da šteje tisoč, ali pa samo 11 članov. Radi tega je potrebno, da dobi vsak, ki hoče opraviti kak predlog v veljavno, potrebno večino. Zadnji sistem državnega prvenstva — lige — je dobil na zadnjem zborovanju veliko večino. Pristajati BSK so zmagali, v opoziciji je pa ostala Jugoslavija, ki je tudi za to zborovanje razvila veliko agitacijo in predvsem skušala dobiti večino z glasovi malih klubov, katerih se državno prvenstvo direktno sploh ne tiče.

Radi spora med BSK in Jugoslavijo, ki ni nič manjši kot pri nas lokalni med Ilirijo in Primorjem, je trpel vse poslovanje JNZ. Delegati izvenbelgrajskih klubov so radi tega predvsem skušali doseči, da bi se ta dva kluba pomirila in prevzela skupno odgovornost za delo JNZ. Med debato o posameznih poročilih funkcionarjev, zlasti blagajne, so ravno zastopniki Jugoslavije tako kritizirali JNZ, da je izgledalo, da ne bo pomirjenja. Vendar je bil podeljen odstopajoči upravi absolutoriji s 314 : 17 glasovi, kar je dokaz, da kritika ni bila upravičena. Obenem je pa tako število glasov precej pomirilo pristaje BSK. Ni bilo posebnih težav pri sestavi kompromisne kandidatne liste, ki je bila tudi sprejeta. V novi upravi sede pristajši obeh belgrajskih klubov. Ponovno je bil izvoljen za predsednika ing. Zarje Marković, 1. podpredsednik dr. Stevan Hadži, 2. podpredsednik Bora Todorović. Tajnik je ostal dr. Andrejevič. V odbor je zopet prišel slavni Segedinski, radi katerega se kregajo po zborovanjih že ravno deset let. Ta mož pride na zborovanje vedno s tako lepim številom glasov, da ga ni mogoče prezreti v situaciji, ko pride v poštev vsak glas.

Nato je bil sprejet predlog Simonoviča, kako se bo igralo prihodnje leto državno prvenstvo. O predlogu ni bilo skoraj nobene debate, kajti glavni in najvažnejši del zborovanja je bil končan že v soboto zvečer. Zastopniki klubov so se namreč sestali in sporazumno sestavili predlog, kako se bo igralo za državno prvenstvo. Radi tega tudi ni bilo nobene debate na samem zborovanju. Simonović je zopet zmagal s 308 proti 67 glasovom. Najprej igrajo klubi podvezno prvenstvo, potem po ligah in končno finalno tekmo. V lige pridejo naslednji klubi: 1. skupina: dva zagrebška (drugo-plasirani in zmagovalec kvalifikacijske tekme med četrti plasiranim zagrebškim klubom in prvakom province), dva ljubljanska in en mariborski; 2. skupina: dva zagrebška (prvi in tretje plasirani), splitski prvak in dva osješka; 3. skupina: dva belgrajska, dva sarajevska, prvo plasirani skopljanski in zmagovalec kvalifikacijske tekme Niša in Skoplja; 4. skupina: en belgrajski (tretje plasirani), dva novosadski, dva subotička in Veliki Bečker. Iz vsake skupine prideta prva dva v finale. Samo v tem pogledu je način, kako se bo igralo za državno prvenstvo, boljši od letošnjega. En slovenski klub ima upanje, da bo igral v finalnih tekmah! Tekme po skupinah se prične 1. aprila in bodo končane do 1. avgusta, za državno prvenstvo prično 1. septembra in bodo končane 1. novembra. Tako smo dobili končno le način, ki bo vsaj kolikor toliko zadovoljil klube. Med ostalimi sklepi naj omenimo, da je osnovana nova podzveza v Kragujevcu. Novi upravi je bilo naloženo, da se bo zavzela, da bo v kratkem času izšel zakon, ki bo dovoljeval srednješolcem udeleževanje v sportnih klubih.

SK Železničar v Ljubljani

Zagrebški Železničarji igrajo o praznikih v Ljubljani. V soboto s Primorjem, v nedeljo pa z Ilirijo. Obe tekmi se vršita na igrišču Ilirija.

Rešitev iz denarne krize

Danes, ko so se razmere na denarnem trgu kolikortoliko že ustalile, ko denarni promet spet prehaja v stari tir, gotovo ne bo odveč, ako malo bolj od blizu premostimo funkcioniranje denarnega prometa in pa njegov vpliv na splošno stanje gospodarstva.

Vsako kreditno gospodarstvo nujno potrebuje za pravilno funkcioniranje svojega prometa določeno množino plačilnih sredstev, oziroma gotovine. Čimbolj je kreditna organizacija razvita, tem intenzivneje se plačilna sredstva izkoriščajo in toliko večjo obsejnost kaže tudi denarni trg glede na vse pojave, ki so v zvezi z denarjem. Denarstvo neprijetno občuti prav tako izobilje gotovine, kakor je za njega pomanjkanje gotovine pravo zlo; to seveda neprijetno deluje tudi na vse ostalo gospodarstvo. Sleherno pridobitno delovanje se skuša vsled prilagoditvi razmeram, ki trenutno vladajo, računati pri tem na neko stalnost in miren razvoj. Nenadne izpremembe, ki se pojavljajo v gospodarstvenem življenju, morajo torej vedno povzročati pretresanje in motnje, ki imajo za posledico splošni ali delni zastoj in težkobe.

V tem smislu si moramo razlagati tudi sedanje stanje denarnega prometa. Ni nam na tem, da bi raziskovali vzroke, ki so dovedli gospodarstvo malone vsega sveta v zastoj, — ker v tem si niti sloviti ekonomisti niso edini, — temveč bolj važno se nam zdi, da iščemo izhod iz sedanjega denarne stiske.

Danes tako često slišimo pritožbe na naslov denarnih zavodov, češ, da so samo ti krivi, da je prišlo do pomanjkanja gotovine. Toda vprašanje je, ali ta obdolžitev drži. Denarni obtok in promet ni mogoče samo enostransko presoati; kajti ves gospodarski stroj je dandanes bolj kot kdaj prej medsebojno povezan in je ena panoga pridobitne delavnosti vedno več ali manj odvisna od druge. Tako moramo gledati tudi na omejitve, ki se tu pa tam pojavljajo v gotovinskem prometu in ki vsikdar imajo več vzrokov. Teh ni mogoče odpraviti ali preprečiti brez sodelovanja vseh faktorjev in gospodarskih edinic, katerih se to vprašanje tiče. Zastoj v gospodarskem prometu ni samo nujna bančna zadeva, temveč posega v vse sloje gospodarstva in zadeva takorekoč vsakega posameznika.

Platično železje ceneje. Svetovna cena že dalj časa pada od ca. 90 p navzdol; zadnja bruseljska notica je 75 p za kg fob. Antwerpen. Železarne v posameznih državah vzdržujejo s pomočjo mednarodnega kartela prisilne višje cene, vendar pa dajejo tovarnam železnih predmetov, ki svoje izdelke izvažajo, primeroma nizke cene, in to: v Franciji 1.10 Din in manj, v Avstriji 1.31—1.34 Din; v Nemčiji pa povprečno vsakokratno razliko med notranjo ceno, ki je 1.71 Din, in svetovno ceno. Vse cene veljajo kot temeljne cene za platično železo. Pri nas velja to železo 3.26 Din za kg, na katero ceno dode velekonsumenti ca. 3% bonifikacije. Kolikor vemo, ne dajejo naše železarne predelovalni industriji za izvoz nobene bonifikacije. Naše železarne se torej nikakor ne morejo pritoževati zaradi nizke cene posebno še, ker je uvoz cenejšega železa vsled mednarodne kartelne in carinske zastoje nemogoč. Prav umestno bi bilo, da za povečanje porabe železarne izdatno znižajo sedanje cene raznemu železu.

Borza

Dne 22. decembra 1931.

Denar

Devizni promet je znašal 2.511.000 Din, in sicer kakor običajno so dosegli zaključki na Curih najvišjo vsoto (1.560.000). Za Curihom pride Praga (500.000), potem New York (467) in Trst (380.000). Trst se je za malenkost popravil, Praga in Curih neizpremenjena.

Ljubljana. Amsterdam 2263.74—2270.58, Bruselj 783.86—786.22, Curih 1097.85—1101.15, London 187.01—194.51, New York 5623.68—5640.68, ček 5601.68—5618.68, Pariz 221.38—222.04, Praga 166.59—167.09, Trst 283.69—289.69.

Zagreb. Amsterdam 2263.74—2270.58, Bruselj 783.86—786.22, London 187.01—194.51, Milan 283.69—289.69, New York 5623.68—5618.68, ček 5601.68—5618.68, Pariz 221.38—222.04, Praga 166.59—167.09, Curih 1097.85—1101.15. — Promet: 7% Bler 10.000, 8% Bler 5000, voj. škoda 100.000. — Skupni promet brez kompenzacije 6 milij. Din.

Belgrad. Amsterdam 2263.74—2270.58, Berlin 1336.50—1363.50, Bruselj 784.86—786.22, Curih 1097.85—1101.15, London 187.01—194.51, New York 5601.68—5618.68, Pariz 221.38—222.04, Praga 166.59—167.09, Trst 283.69—289.69.

Curih. Belgrad 9.05, Pariz 20.175, London 17.35, New York 512.25, Bruselj 71.40, Milan 26.075, Madrid 43.45, Amsterdam 206.30, Berlin 121.30, Stockholm 96.50, Oslo 96, Kopenhagen 96.25, Sofija 3.71, Praga 15.175, Varšava 57.50, Atene 6.60, Carigrad 2.48, Bukarešta 3.05, Helsingfors 7.50.

Dinar notira na Dunaju: valuta 12.60.

Vrednostni papirji

Ljubljana. 8% Bler. pos. 58 bl., 7% Bler. pos. 50 bl., Stavbna 40 den., Ruše 125 den.

Zagreb. Drž. pap.: 7% inv. pos. 60 bl., vojna škoda ar. 257—259 (257), kasa 257—259, dec. 257—259, jan. 1932 255—258, 4% agrar. obveznice 30 bl., 7% Bler. pos. ar. 49.50, kasa 48.50—49.50, 8% Bler. pos. ar. in kasa 54—55.50 (54, 55), 7% pos. Drž. hip. banke 52 den., 6% begl. obve. 37.50—40.

Dunaj. Podon.-savska-jadrana. 84, Wiener Bankverein 11.10, Escomptes, 114, Aussiger Chemische 12.5, Mundus 86.75, Alpine 12.35, Throveljska 27.80, Kranj. ind. 40.

Žitni trg

Novi Sad. Vse je neizpremenjeno. Tendence neizpremenjena. Promet: 32 vagonov.

Sombor. Koruza bač. nova 58—60, bač. nova dec., jan. 63—65, bač. nova marec, april, maj 77.50—80, bač. sušena 74—76. Vse ostalo neizpremenjeno. Tendence neizpremenjena. Promet: 58 vagonov.

Budimpešta. Tendence povoljna. Promet mlren. Pšenica marec 13.55—13.68, zaklj. 13.51—13.52, maj zaklj. 14.46—14.47, rž marec 15.35—15.40, zaklj. 15.25—15.30, koruza maj 14.70—14.90, zaklj. 14.65—14.70.

Winnipeg. (Začetni tečaj.) Pšenica dec. 58.625, maj 61.625, jul. 62.50.

Chicago. (Začetni tečaj.) Pšenica marec 54.25, maj 55.875, julij 54.875, december 53.75, koruza marec 38.75, maj 40.25, julij 41.75, oves maj 25.625, rž maj 44.75.

Živina

Mariborski sejem dne 22. decembra 1931. Danes je bilo prigranjenih 8 konj, 6 bikov, 88 volov, 229 krav, 7 telet. Skupaj 338 komadov. Cene živemu mesu so bile sledeče: debeli voli 1 kg 3—3.75, pol debeli voli 2.50—2.75, plemenski voli 2—4, bikji za klanje 2.50—3.25, klavne krave debele 2.50—3.50, plemenske krave 2—2.50, krave klobasnice 1—1.25, molzne krave 3—3.50, mlada živina 2.50—3, teleta 4—5, Prodanih je bilo 149 glav, od teh za izvoz v Italijo 30. Mesne cene: volovsko meso I. 10—12. II. 7—8, meso bikov. krav in telet 4—6, te-

Pomanjkanje gotovine samo na sebi še ne pomeni zmanjšanja imovine ali skrajšanja premoženja. Pojavi pa se vedno, kadar se denarnemu trgu odtegne večje množine gotovega denarja, ki so neobhodno potrebne, da posamezne denarne institucije izvršujejo svojo funkcijo.

Odtegnitev gotovine z denarnega trga je imela in ima sporo povsod isti izvor, ki je dandanes jedro krize in ki se mu pravi nezaupanje, ako se to posamezno morda celo da zagovarjati. Kolikor zadeva vprašanje nezaupanja naše denarne zavode, se to nezaupanje ne da opravičiti, ker obstoji v dravski banovini mnogo in dobro fundiranih denarnih zavodov, ki uživajo že dolgo vrsto let vsesplošno zaupanje in velik ugled. Ni si mogoče misliti, da bi ti zavodi, ki so v dobrih rokah, kar čez noč postali nevredni zaupanja.

Iz teh razlogov je povsem nerazumljivo, da še danes nekateri vlagatelji ne uvidevajo, da nima nobenega smisla, ako zadržujejo denar doma in tako izgubljajo obresti in kar je najbolj važno, s tem preprečujejo, da se denarni promet v celoti spravi v pravo ravnovesje. Najbolj neverjetno je pa dejstvo, da prav trgovstvo, ki bi moralo imeti največ interesa na točnem funkcioniranju denarnega obtoka, v mnogih primerih še danes zadržuje v svojih blagajnah gotovino in se ne poslužuje zadostnih raznih možnosti in ustanov, ki omogočajo plačila in izravnavanje tudi brez gotovine v nakazilnem in prepisnem prometu.

Denar, ki je vzlet iz prometa, moramo smatrati za mrtev kapital, ker le plačilna sredstva ki se nahajajo v prometu, služijo gospodarstvu kot celoti.

Cepprav na naše gospodarstvo vplivajo tudi gospodarske razmere in dogodki mednarodnega značaja, vendar velja tudi za nas, da v samopomoči iščemo prave rešitve. Ta je možna le tedaj, ako se vsi gospodarski sloji strnejo k složnemu sodelovanju, da v pravem razumevanju drug drugega podpirajo in v pravi vzajemnosti iščejo izhoda iz težkih razmer, ki nas obdajajo. Gospodarska vprašanja treba, da vsesplošno stopijo v osredje. Samo smotrna dejanja morejo imeti in doseči v današnjih dneh pravi uspeh. V tem smislu je treba delovati in okrepiti stremljenje, da se najde prava pot, ki naj vodi v boljšo bodočnost. F. E.

lečje meso I. 10—14, II. 6—8, sveže svinjsko meso 8—15 Din.

Dunajski prašičji sejem. (Poročilo trdvice Edv. Saborsky et Co., Dunaj.) Pripeljanih je bilo 8448 prašutarjev in 5123 špeharjev, iz Jugoslavije 2628. Cene: špeharji najboljši 1.52, I. 1.45—1.50, II. 1.40—1.48, kmetski 1.45—1.55, najboljši 1.65, prašutarji 1.30—1.90, najboljši 1.95. Tendence: Špeharji so bili za 2—4 groše cenejši, prašutarji pa so se podražili za 5—10 grošev.

Les

Lesne cene na italijanskem trgu so bile v začetku druge polovice decembra naslednje: franko Trst jugoslovansko ali avstrijsko blago. Jelovina (scurettine) dolžina 4 m, širina 8—14 cm, premer 6—10 mm Lit. 318, jelovina (scurettine) dolž. 4 m, širina od 15 cm navzgor, premer 6—10 mm 355, jelovina (scurettine) dolž. 4 m, šir. od 8—14 cm navzgor, premer 12—15 mm 255, jelovina (scurettine) dolž. 4 m, šir. od 15 cm navzgor, premer 18—25 mm 315, jelovina (lavolame) dolž. 4 m, šir. od 16 cm navzgor, premer od 18—25 mm 270, jelovina (pontame) dolž. 4 m, šir. od 16 cm navzgor, premer od 29—60 mm 225, jelovina (moralame) dolž. 4 m, premer 48×48, 100×100 263, jelovina (fileri) 4—8 m, premer 8/8, 8/11, 11/11 125, jelovina grede 4—12 m 125.

Franko Milan: jelovina v gredah uso Trieste 165, jelovina deske I. od 20 mm navzgor 475, jelovina deske II. od 20 mm navzgor 320, jelovina deske III. in sotomiture od 20 mm navzgor 195, jelovina (sotomiture) 20, 25, 30 mm 180, jelovina gredice merk. od 12—16 mm 230, jelovina (moral) I. in II. 260, jelovina (messole) merkantil 260, mecesen deske I. 500, II. 390, III. 235, sirova bukovina deske merkantil 335, parjena slavonka bukovina deske I. 520, italijanska hrastovina deske merkant. 445, slavonka hrastovina deske I. 390, slavonka hrastovina deske merkant. 560, orehovina deske merkant. (monte) 750—1900, beli javor deske 590, breza deske 290, lipovina 390.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Sreda, 23. decembra: 10.30 Šolska ura: Božični večer na Slovenskem — 11.30 Vida Jerajeva: Božič v povesti in pesmi — 12.15 Plošče — 12.45 Dnevne vesti — 13.00 Cas, plošče, borza — 17.30 Salonski kvintet — 18.30 Dr. Reya: O morju — 19.00 Dr. N. Preobraženski: Ruščina — 19.30 Literarna ura: Letošnje publikacije zbirke »Kosmos« (S. Škerl) — 20.00 Dr. Lojze Campa: Pravni kotiček — 20.30 Mozartov večer: I. Uvodno besedo govori g. prof. dr. Mantuani. II. Koncert Salonskega kvinteta — 22.00 Cas, poročila.

Četrtek, 24. decembra: 12.15 Plošče — 12.45 Dnevne vesti — 13.00 Cas, plošče, borza —

Brezbožniki na Bolgarskem

Sofijski dnevniki prinašajo sledečo telefonsko vest iz kraja Malo Trnovo blizu Burgasa: »Skupina brezbožnikov je snoči napravila svetoskrustvo, kakršnega nismo doživeli nikoli doslej. Kakih deset mladeničev je prihrumelo med službo božjo v cerkev in pričelo izkivati mašnika. Motili so ga z medklici in sunki, mu strgali iz rok kadilnico in ga ponovno posuli z žitom. Razen tega so duhovniku postavljali nesramna vprašanja, prepevali razuzdane pesmi ter naposled, preden so zapustili cerkev, so priredili notri igro »Preskoči kobilo«. (Postavili so se v vrsto in drug drugemu skakali čez glave.) Ta orgija je naredila grozen vtis na prebivalstvo, ki je do skrajnosti razburjeno.« (»Slovoc«, št. 2836.)

Prej bi pričakovali slične vesti iz Rusije kakor iz sosednje dežele, a to je dokaz, da premalo poznamo neznosne bolgarske razmere. Ko je pred meseci zaprisegel sofijski vla-

dika nove narodne poslance, niso marali komunistični levičarji (kakih deset poslancev) ponoviti prisige in poljubiti razpela. Vladika je na to opozoril predsednika Narodnega sobranja in dobil čuden odgovor. Vlada se je zadovoljila s tem, da so podpisali omenjeni poslanci kakor vsi ostali navadno pismeno izjavo o tem, da bodo »zvesto delovali državi v korist«. Sporočila je, da ni v stanju od brezvercev zahtevati, da bi zadostili verski dolžnosti. Vladika je bil naposled primoran »kot navaden duhovnik in kristjan« vladno in javnost opozoriti v dnevnem tisku, da nima na sličen način položena prisega nobene veljavnosti. Današnji obžalovanja vreden dogodek je seveda odmev sofijskega izzivanja in nudi očiten dokaz neznosnega stanja, v katero je zašlo bolgarsko pravoslavlje. Uboga bolgarska cerkev!

Neizprosni Gandi

Od velikega do smešnega je samo en korak, pravi francoski pregovor. Gandi je presenetil Evropo že s kozo, ki jo je pripeljal iz Indije kot da ne bi mogel na Angleškem dobiti kozjega mleka. Nihče se ni spotikal nad tem, da se vozi samo v tretjem razredu. To je govorilo samo o njegovi skromnosti. Se njegova indska noša, v kateri je prišel v Buckinghamsko palačo, se je lahko tolmačila kot poudarjanje uboštvaja po tujih izkoriščane domovine. Toda, ko je bil uradni del potovanja končan, se je mudil Gandi v Parizu kot zasebnik. Imel je pozno zvečer javno predavanje za člane in goste indskega visokoleskega oziroma trgovskega društva. Na predavanju se je razgrel in se na poti v hotel hudo prehladil.

Poklicani zdravnik je upošteval Gandijevo sovražstvo do evropske medicine (saj je svoječasno protestiral, ko so mu v Bombej-

Francoski pilot Coupet gradi posebne vrste letalo, s katerim namerava napraviti polet v stratosfero in upa, da bo dosegel višino 17.000 metrov.

skem zaporu odstranili slepič in s tem rešili življenje. Priporočil mu je samo mir in toplo sobo, vseeno pa ga je opozoril, da bi kazalo nositi v mrzlem evropskem podnebnju spodnje blače ali vsaj dolge nogavice. »Z golimi nogami boste lahko v vaši starosti dobili pljučnico. Saj ste nosili oksfordske hlače na univerzi!« je rekel zdravnik. A Gandi je ostal neizprosni. Kot ljudski voditelj mora ostati domovini zvest tudi po zunanosti. »Globoko spoštujem Gandijev pokret,« sklepa pariški poročevalec, »in mu želim veliko uspeha. A obžalujem, da ni našlo indsko ljudstvo spretnейšega voditelja. V Evropi naredi Gandi čuden vtis. Zdi se napol svetnik in napol požiralec mečev iz cirkusa. Ko smo poprej poslušali Rabindranata Tagoro, nikomur se ni mogel zdeti smešen. A Gandi ne naredi istega mogočnega vtisa.« — Seže po daljšem prigovarjanju lastnega sina je popustil Mahatma v toliko, da je nadomestil svoj platneni plašč z volnenim (seveda iz indske volne). A ostala, samo za tropsko podnebje primerna noša ni doživela nobene spremembe.

Vohunski proces v Bukarešti

Razburljiv prizor degradacije

Vojaško sodišče v Bukarešti je obsodilo zaradi vohunstva na 20 let težke ječe majorja Varzaro in več podčastnikov.

Pred vojašnico Malmeson so izvršili njihovo degradacijo. Ker je bila razprava javna, se je pred vojašnico ob določenem času zbrala velikanska množica ljudi. Množica je prodrla kordon vojaštva, ki ni moglo vzdržati reda. Zato so morali izvršiti degradacijo na dvorišču vojašnice, kamor ogorčena množica ni mogla prodreti.

Ob dvanajstih so s trombami napovedali prihod generala Filipa in nekega polkovnika, nato so v spremstvu močnega oddelka orožnikov pripeljali obsojene vohune, še vedno v uniformah.

Kraljevi komisar je prečital sodbo in odredbo armadnega poveljnika, da so obsojenci degradirani. Degradacija se je izvršila ob napetem razburjenju vseh prisotnih. Eden od častnikov je pristopil k majorju Varzari in

mu vzkliknil:

»Nedostojen si, nositi orožje; v kraljevem imenu te degradiram...«

Med neprijateljskem trobentanjem in hreščecimi glasovi vojaške godbe so majorju odtrgali epolete in vse ostale znake častniškega dostojanstva, nato so mu odvzeli sabljo, jo razlomili na drobne koščke in jih z jeznim razburjenjem razmetali. Isto so storili z ostalimi.

General Filip je nato govoril zbranim vojaškim četam. Povedal je, zakaj so bili obsojeni (prodajali so tujcem dokumente z važnimi podatki o varnostnih napravah), opisal vso gnusnost zločina, ki so ga izvršili in nato končal:

»Vi, zločinci, ki ste izdali domovino, porokorite se sedaj za svoje grehe!...«

Med strahovitim udarjanjem bobnov in vreščanjem trompet so obsojene odpeljali v trdnjavske zapore.

Lačni umetniki

V Berlinu posluje že od začetka jeseni umetniška borza, kjer se prodajajo kipi, slike in slično samo za premog, drva, obleko ali jestvine. Umetniki so ugotovili, da marsikateri kupec rad plača v naravi, dočim nima v sedanjih težkih časih na razpolago zadosti gotovine. Ta berlinski vzgled je zdaj našel posnemanje v Parizu. Skupina umetnikov je razstavila svoje umotvore v paviljonu v parku blizu Porte de Versailles. Oglasi pozivajo kupce, da bi prišli z obleko, perilom, magari tudi zobno pasto in pred vsem z moko in slanino. »Plačila v gotovini bomo odklanjali, če nam ne boste nudili posebno zapeljive zneske,« končuje oglas.

Dr. Fred baron Koranyi, bivši finančni minister v Bethlenovi vladi, je bil te dni ponovno imenovan za finančnega ministra v kabinetu Karolyja. Svojičas je bil Koranyi več let madžarski poslanik v Parizu.

Smešnice

Kričnik!

»Vse časopisje je tako enostransko...«
»?«
»Vidite n. pr. v časopisih lahko stalno čitate, da je umrl ta in ta slavni mož. Še nikdar pa ni bilo v nobenem listu, da se je ta in ta slavni mož rodil!«

Uslišana prošnja.

Pismo nečaka stricu:

»Dragi stric! Prav lepo te prosim, pošlji mi 1000 dinarjev. Pismo pošiljam po postreščku, ki bo čakal na odgovor. Ko bi ti vedel, koliko sem trpel, preden sem se odločil odpisati pismo, bi se me gotovo usmili. Ljubeči Te nečak.
PS.: Ko sem to napisal, sem se čutil tako osramočenega, da sem tekel za postreščkom, da vzamem pismo naza in ga uničim. Zalibog, nisem ga več dohitel. Dal Bog, da ne bi pismo nikdar prišlo v tvoje roke!«

Stric je odgovoril kratko:

»Dragi nečak! Bodi hraber in ne sramuj se več. Tvoja želja je uslišana. Pismo se je zgubilo.«

Nepotrebno hvalisanje.

Ponosni ženin: »Jaz zaslužim toliko, da bi lahko vzdrževal dve ženi.«

Praktična nevesta: »To je pa res dobro. Potem se moja mama lahko takoj po poroki preseli k nama!«

Vojaška.

Polkovnik vojaku: »Imejte vedno pred očmi da smo mi nekaka družina. Vaši predpostavljeni želijo, da imate v nje zaupanje. Jaz sem oče polka. Razumeš?«

Vojak Janez: »Razumem, papa!«

*

»Vaš sin daje mnogo večje napitnine od vas, gospod predsednik!«

»Vse lahko, ima dovolj bogatega očeta.«

*

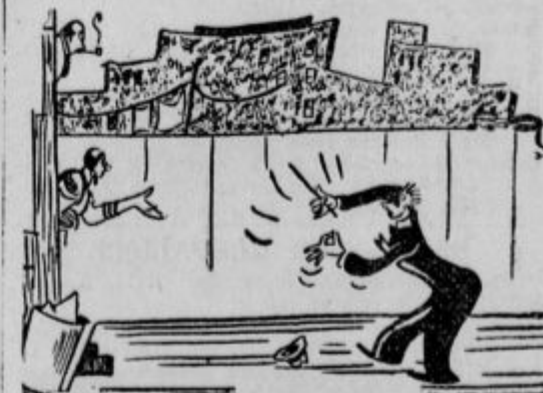
»Ali se pridno igraš s punčko, ki ti jo je prinesel sveti Miklavž?« vpraša trgovec svojo hčerko.

»Sele prihodnji teden. Dala sem jo za teden dni v najem sestričini za tri koščke čokolade.« odgovori ponosno mala Tončka.

*

Mož: »Časi so slabi in ne smemo po nepotrebnem izdajati denarja.«

Žena: »Nič se ne boj, že dva tedna kupujem vse na kredit.«

»Kaj pa vendar počenjate?«
»Prosim milodare — sem brezposelni — kapelnik!«

Mojirska dela stare arhitekture. Mestna hiša v mestu Rostock spada med najznamenitejše stavbe 14. stoletja.

Koliko je jezuitov

Začetkom leta 1931 je jezuitska družba v 38 provincah in štirih neodvisnih podprovincah imela 22.337 članov: 9971 duhovnikov, 7546 sholastikov in 4280 bratov. Letni prirastek znaša 659 članov napram 490 v prejšnjem letu. 1500 duhovnikov, 512 sholastikov in 468 bratov, skupaj 2480 članov deluje v misijonih v daljnih pokrajinah, kjer živi približno 180 milijonov poganov in nad 2 milijona katolikov.

Velika mesta v Franciji

V Franciji je sedaj 17 mest, ki imajo nad 100.000 prebivalcev, in sicer imajo: Pariz 2.891.000; Marseille 800.000; Lyon 579.000; Bordeaux 262.000; Nica 219.000; Lille 201.568; Toulouse 194.000; Saint-Etienne 191.000; Nantes 187.343; Strassbourg 181.000; Havre 165.000 itd.

89 mest ima od 50 do 100 tisoč; 47 mest od 30 do 50 tisoč; 71 mest od 20 do 30 tisoč; 77 mest od 15 do 20 tisoč; 148 mest od 10 do 15 tisoč in 399 mest do 10 tisoč prebiv.

Strašna smrt v puščavi

Kakor poroča list »Ahram« iz Bajrute je člane neke znanstvene ekspedicije, ki je hotela preiskati sirijsko puščavo, doletela strašna smrt. Ekspedicija — bile so štiri osebe — je bila na poti od Mossula proti Deir El Soru. Zajel jo je silen vihar in niso mogli dalje potovati. V puščavi so jih napadli volkovi in raztrgali. Našli so samo še oglodane kosti...

Delavci iz solnih rudnikov v zgodovinski nošnji. Delavci iz solnih rudnikov v mestu Halle, imenovani zato Hallovi, so prejšnje čase ob novem letu prišli v Berlin v svojih zgodovinskih uniformah in čestitali državnemu poglavarju srečno novo leto. Poslednjikrat so bili 1914. Letos bodo zopet obnovo to stoletno navado in bodo sprejeti od Hindenburga.

Ameriške milijarde v Evropi

Malo je znano, da ameriški bogataši vlagajo v razna podjetja ogromne kapitale, brez katerih se evropska podjetja ne bi mogla razvijati v taki meri kakor se danes. Ameriško trgovinsko ministrstvo je objavilo podatke, po katerih so ameriški kapitalisti doslej v povojnih letih vložili nad 2 milijardi dolarjev (nad 110 milijard dinarjev) v razna evropska industrijska in trgovska podjetja. V to vsoto ni računani denar, naložen v državnih papirjih, posojilih, ki so jih najele evropske države v Ameriki. Od tega denarja je nad pol milijarde dolarjev vloženi v angleška podjetja, nad 300 milijonov dolarjev v francoska in nad 200 v nemška podjetja. Dalje je kapital ameriških bogatašev naložen v raznih podjetjih v Češki, na Norveškem, Švedskem, v Italiji in Švici. Zelo redki so dolarji, naloženi v podjetja, ki se nahajajo v vzhodnih državah Evrope.

Železno zdravje.

»V zadnjem času neprestano tako tarnate. Kaj pa vam je?«

»Ah, strašno nesrečen in bolan sem. Neprestano me trga po ušesih, obisti mi nagajajo, v čenkljih zavija...«

»Oprostite vendar, dragi prijatelj,« ga prekine drugi. »Imeti morate res železno zdravje, da morete vse to zdržati in prenašati.«

Bock-pivo

Bock-pivo

D. d. pivovarne „UNION“ obratovališče Maribor, naznanja svojim cenjenim odjemalcem, da začne dne 22. decembra t. l. izdajati svoje po monakovskem načinu varjeno ter se priporoča vsem prijateljem tega priznane izvrstnega piva za številna naročila!

BOCK-PIVO

MALI OGLASI

Vaša drobna vrstica 150 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 5 Din. Oglasi naš devet vrstic se računajo višje. Za odgovor znamke! Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo!

Službe

Prav dober organist
in obč. tajnik (samski), s petletno prakso, išče službo za takoj ali pozneje. Prevzame tudi cerkveniško službo. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 14.934.

Šofer
išče službo k tovarnemu ali osebnemu avtomobilu. Izvešan je na poljedelskih strojih in traktorju. Naslov v oglasnem oddelku »Slovenca« pod št. 14.993.

Natakarica
neka kavčija želi službo v mestu ali na deželi. Ponudbe na podružnico »Slovenca« v Novem mestu pod »Marljiva in zanesljiva« št. 15.008.

Službo določa

Nadlovce
(Oberjäger), se išče za graščino v Hrv. Zagorju. V poštev pridejo samo z dolgoletnimi spričevili in dobri priporočili. Dotični se mora dobro razumeti na pomlajevanje gozdov, na vzgajanje divjadi (Fasanenzucht) in kubiciranje lesa. Nastop 1. marca 1932. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Nadlovce« št. 14.927.

Pouk

Čamernikova šoferska šola
Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugo-avto). Prva oblast. koncesionirana. Prospekt št. 16 zastoni. Pišite ponil!

Inštrukcije
sprejme dijak višje klasične gimnazije. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 14.935.

Denar

50.000 Din
posojila iščem. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Garancija« št. 14.494.

Rabim 6000 Din
posojila za pol leta na popolnoma varno vknjižbo. Ponudbe na podružnico »Slovenca« v Novem mestu pod »Posojilo«.

Stanovanja

V št. Vidu
ali v Vižmarjih iščem opremljeno sobo v hiši, kjer bi imel tudi prostor za shranjevanje motocikla. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Prijazna lega«.

Stanovanje
v suterenu, suho in solno, soba, kuhinja, pred-soba, pritlikline, vse pod enim ključem, oddam s 1. januarjem najraje zakoncem, ki bi hotela prevzeti v obdelavo poleg hiše ca. 1600 m² zelenjadnega vrta. Naslov v upravi »Slovenca« pod 14.984.

Vnajem

Pozor!
Oddaja se dva lokala, vinotoč in delikatesa, vse k temu spadajoče pritlikline, brez vsakega odkupa, po zelo zmerni ceni. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 14.913.

Porestva

V zakup dam
ali eventualno prodam 2 hiši tik sejma, 1 minuto od postaje, z dobro vpejano gostilno, kavarno, mesnico, kegljiščem in lokalom za trgovino, gospodarskim poslopijem, velikim vrtom in dvema jomahoma zemlje, v lepem kraju Hrv. Zagorja. Cenj. ponudbe je poslati na: Hinko Schonwald, Donja Stubica, Savska banovina.

Kupimo

Srebrne krone
staro zlato in srebro kupuje **RAFINERIJA DRAGIH KOVIN** - Ljubljana, Ilirska ulica 36, vhod z Vidovdanske ceste pri gostilni Možina.

Srečke, delnice, obligacije
kupiše Uprava »Merkur«, Ljubljana — Selenburgova ulica 6, II. nadstr.

Prodamo

Skoraj novo peč
na žaganje, dobro ohranjeno, 1 m visoka, 50 cm široko, prodam. Izve se pri Petru Pavlin, Naklo nad Kranjem.

la namoč, polenovko
izbira namiznega sadja, pristni španski Malaga, Cinzano vermout na kozarce ter druge delikatese nudi delikatesna in spekerijska trgovina - F. R. Kováčič, Miklošičeva cesta 32.

Za praznike
zelenka (1¹/₁₀ l) cvička samo 12 Din. — Gostilna Beli Kranjec, Kajfež, Florjanska 4.

Namizna jabolka
raznovrstna, ima v zalogi »Ekonom«, Kolodvorska ulica 7.

Puhasto perje
čisto, čehano po 48 Din kg, druga vrsta po 38 Din kg čisto, belo, gosje po 130 Din kg in čisti puh po 250 Din kg Razpošiljam po poštenu povzetju. **L. BROZOVIC** — Zagreb, Ilica 82. Kemična čistilnica perta

Predam:
pet različnih sani, tri z lestvami, oblike zapravlječka, dve oblike koleslja, dve polkriti kočiji v prav dobrem stanju, nov lovski voz športne oblike, kompletne stelaže s predali in pulte za manjšo spekerijsko trgovino. Mihael Vojska, kovač, Rodica, p. Domžale.

Vinsko trsje
prvovrstno, z garancijo, po 1 Din, oddaja Dolinšek, Kamnica, p. Maribor. Zahtevajte cenik!

Obrt

Smučarjem!
Restavracija Mrzli Studenec priporoča kurjene sobe — po nizki ceni hrana in pijača.

Fr. Ševčik Ljubljana
Židovska ul. 8. - Orožje, municija, vse lovske potrebščine po znižanih cenah. Naivečja izbira. Zahtevajte cenik!

Modroce
otomane, divane in vse tapetniške izdelke Vam nudi za Božič najceneje — gre tudi ob nedeljah na dom — Franc Iskra, tapetnik, Vič 16.

Novost
je za bogate in reveže Gasolit. Pri 12 centih premoga ali briketa si prihranite 3 cente. 1 karton z navodilom stane 15 Din. Trgovci engrosscene. — Razpošilja Franc Božič, Vel. Poljane, pošta Ortnek.

Najfinejš
VINO VERMUT
liter 20 Din
priporoča za praznike **M. Ravtar**, Ljubljana, Stari trg 19.

Smuči, vezalke
za smuči in tornistre za smučarje, nahrbtnike, torbice, kovčke, preobleke po želji izdeluje in ima v zalogi **L. Karlo**, torbar, Maribor, Kopališka št. 2 (Scherbaumov paviljon).

Ne zamudite!
Poslužite se nakupa pogreznivega šivalnega stroja samo za Din 2.450. — Odprodaja po tej ceni le nekaj dni. Stroji so najboljših znamk za šivanje in vezenje. **REBOLJ, KRANJ**.

Sveže in suhe gobe
kupujem stalno vsako množino. Zahtevajte po-tasnila.

Namizna jabolka
prvovrstna, razpošiljam po najnižji ceni. — Peter Šetina, Radeče — Zidani most.

Plašče
za zdravnike, laborante, brivce itd., iopiče za natakarje, peke, mesarje, kuharje in sorodne obrti izdeluje po meri najboljši **C. J. Hamann**, Ljubljana. Mestni trg 8

Koruzo za krmo
oddaja najceneje veliktovarna žita in moka **A. VOLK, LJUBLJANA** Resljeva cesta 24

Nogavice
rokavice, volna in bombaž najceneje in v veliki izbiri pri **KARL PRELOG** LJUBLJANA, Židovska ulica in Stari trg

Atelj Grebenc
nakup in prodaja vreč **Liubljana** Dunajska cesta št. 36

Krušno moko
in vse mlevske izdelke vedno sveže dobite pri **A. & M. ZORMAN** Liubljana, Stari trg št. 32

Ako imaš Teichertov stroj
se ti ni bati konkurence. Dobiš ga na obroke pri glavnem zastopstvu: **Gledališka ulica št. 12.**

Širite »Slovenca«!

Ljubljana, Aleksandrova cesta 4. Telefon 23-08.
Avtomatični buket »DAJ-DAM«
ceneje nudi in pošilja tudi na dom
črne plošče itd., ki Vam jih naj-finejše sandwiche, delikatese, ve-najzbranejša pristna vina, naj-

Za praznike si preskrbite

DALMATINSKA VINA

za božične praznike si preskrbite, kjer ste najbolj sigurni radi dobre kvalitete. **Cez ulico Dln 1 — popu-la** od 25. decembra 1931 do 1. januarja 1932.

Za vse postne dneve sveže pošiljke morskih rib. Za vse praznike pečeni purani in razna jedila po znižani ceni. — **Domači stari Vermout** v gostilni »TRATNIK« Sv. Petra cesta št. 25 in v gostilni »PRIMORJE« Medvedova ulica. Cenj. občinstvu se priporoča

Ivo Sunara.

Vse potrebščine za zimski sport kupite najceneje pri

Jugosport-Ljubljana
Dalmatinova ulica 13

Zahtevajte brezplačni cenik!

Opravična številka A 160/31 9.

Oklic

s katerim se sklicujejo zapuščinski upniki.

Kolšek Avgust, javni notar v Marenbergu, je umrl dne 12. septembra 1931.

Vsi, ki imajo kako terjatev do zapuščine, se pozivljajo, da napovedo in dokažejo svoje terjatve pri tem sodišču
dne 23. januarja 1932 ob 8 dopoldne
v sobi št. 3 ustmeno, ali pa do tega dne pismeno. Sicer ne bi imeli upniki, ki niso zavarovani z zastavno pravico, nikake nadaljnje pravice do te zapuščine, ako bi vsled plačila napovedanih terjatev pošla.

Okrajno sodišče v Marenbergu, oddelek I, dne 12. decembra 1931.

Solidno in poceni kupite kakor tudi perilo, potrebščine za turiste in potovanje le pri trdki

božična darila

Ivan Samec

Mestni trg 21

Umrli so nam predobri oče

Krek Tomaž

posestnik na Bitnjah v Bohinju

Pokopali jih bomo v četrtek, dne 24. decembra ob 11 dopoldne na Bitnjah pri Bohinjski Bistrici. Prosimo molitve zanje!

Bitnje-Ljubljana, dne 22. decembra 1931.

Žalujoča vdova z otroci.

Bog je v svoji neskončni milosti odrešil trpljenja ter pozval k Sebi našo predobro soprogo, mamico in staro mamico, gospo

Terezijo Maček

Pogreb predrage pokojnice bo v sredo 23. decembra ob 2 popoldne iz hiše žalosti, Krojaška ulica 8, na pokopališče k Sv. Križu.

Maše zadušnice se bodo brale v več cerkvah. V Ljubljani, dne 22. decembra 1931.

Žalujoče rodbine: **MAČEK, ZELEZNIK, LAUTER** in ostali sorodniki.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.